

WWW.AKOEDU.IR

اولین و با کیفیت ترین

کلاسی های vip کنکور
آگادمی کنکور در ایران

جهت دریافت برنامه ی شخصی سازی شده یک **هفته ای**
رایگان کلیک کنید و یا به شماره ی ۰۹۰۲۵۶۴۶۲۳۴ **عدد ۱**
را ارسال کنید.

۳۰۰ تست علوم و فنون ۱ فصل ۲

- ۱ عبارت زیر، معرف کدام اثر است؟
 «این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته‌ی ایران است، امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه‌ی آن باقی مانده است.»
 (۱) تاریخ بلغمی (۲) شاهنامه‌ی ابومنصوری
 (۳) تفسیر طبری (۴) ترجمه‌ی تفسیر طبری
- ۲ شعر «حکمی و اندرزی (تعلیمی)» در چه دوره‌ای به پختگی رسید؟
 (۱) سلجوقیان (۲) غزنویان (۳) صفاریان (۴) سامانیان
- ۳ در کدام عبارات، ویژگی‌های زبان پهلوی آمده است؟
 الف) در زمان اشکانیان و در شمال و شمال شرقی ایران رواج داشته است.
 ب) اغلب آثار ادبی پهلوی شفاهی بوده و به کتابت درنیامده است.
 ج) از این زبان ترجمه عربی و فارسی کلیله و دمنه و هزار و یک شب موجود است.
 د) در اصل «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» به این زبان است.
 ه) زبان رسمی دوران ساسانی و متعلق به ناحیه پارس است.
 (۱) الف - ب - ج (۲) الف - د - ه (۳) ب - ج - د (۴) ب - ج - ه
- ۴ متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟
 «پس عبدالمطلب گفت که ایها المَلِک، من خداوند اَشْتَرَم نه خداوند خَانه و مر این خَانه را خداوندی هست و او خود خَانه‌ی خود را نگاه دارد.»
 (۱) قابوس‌نامه - دوره‌ی غزنوی (۲) کشف‌المحجوب - دوره‌ی غزنوی
 (۳) کیمیای سعادت - دوره‌ی سلجوقی (۴) ترجمه‌ی تفسیر طبری - دوره‌ی سامانی
- ۵ موارد حذف «ن» ساکن در کدام بیت کم‌تر به چشم می‌خورد؟
 (۱) بر آستان جانان گر سر توان نهادن/ گلبانگ سر بلندی بر آسمان توان زد
 (۲) جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد/ هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد
 (۳) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد/ که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی
 (۴) جان من است او هی مزیندش/ آن من است او هی مبریدش

۶

کدام یک از گزینه‌های زیر مسجع به شمار نمی‌آید؟

- ۱) طفلان نورسیده و کودکان رنج دیده را از تعلّم اصطلاحاتی که مأنوس طباع و مالوف استماع ایشان نیست در خاطر غبار دهشتی می‌نشیند.
- ۲) شبلی بخندید و گفت: باز آید ای مدعیان که دوستان از دوستان نگریند و از سنگ جفایشان نپرهیزند.
- ۳) هر که گمان برده به کوشش توان رسید، رنجی کشیده بیهوده و هر که تصور کرده که بی‌کوشش توان رسید، جز راه آرزو نیموده.
- ۴) فلان را اصلی است پاک و طیتی است صاف، دارای گوهری است شریف و صاحب جمعی است کریم.

۷

کدام گزینه، نادرست است؟

- ۱) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زرتشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که در زمهری آثار غیردینی به شمار می‌آیند نیز رنگ دینی دارند.
- ۲) قطعات شعری پهلوی در میان اندرزهای مثنوی جای دارند، مانند منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» که هر دو اصل ساسانی دارند.
- ۳) وجود شاعرانی چون رودکی، فردوسی، عنصری و بسیاری از شاعران فارسی‌گوی دیگر، بیان‌گر اهمیت این دوره (قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم) است.
- ۴) از ویژگی‌های شعر فارسی در این دوره (قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم) سادگی فکر و روانی کلام است. شاعران این عصر، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند.

۸

کدام گزینه، نادرست است؟

- ۱) آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.
- ۲) زبان پارسی در دوره‌ی اشکانیان رایج بوده و تا اوایل دوره‌ی سامانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- ۳) «دری» نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.
- ۴) در مجموع، قرن چهارم هجری دوران غلبه‌ی رواج حفظ و ارائه‌ی آداب و رسوم ملی بود.

۹

الگوی هجایی واژه‌های مقابل، با واژه‌های کدام گزینه، یکسان است؟ «شیک، فیلم، گرگ»

- ۱) برگ، سیب، رقص (۲) تاب، خرد، ساخت (۳) شک، ترش، سوپ (۴) میخ، آب، بار

۱۰

با توجه به علامت‌های هجایی داخل کمانک، در کدام گزینه حذف همزه صورت نگرفته است؟

- ۱) بر آن سرم (U - U -)
- ۲) دل از من (U - -)
- ۳) از این دل (- - -)
- ۴) خروشد از (U - U -)

۱۱

علامت هجایی بیت «بر سر آنم که گر ز دست برآید / دست به کاری زدم که غصه سر آید» با کدام بیت برابر است؟

- ۱) قدر فلک را کمال و منزلتی نیست / پیش دو ابروی چون هلال محمد
- ۲) هست بنفشه مگر قاصد اردیبهشت / کز همه گل‌ها دمد بیش‌تر از طرف کشت
- ۳) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند / همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند
- ۴) به خاک پای تو سوگند و نور دیده‌ی حافظ / که بی‌رخ تو فروغ از چراغ دیده ندیدم

۱۲ در عبارت «جوانی چست، لطیف، خندان و شیرین زبان در حلقه‌ی عشرت ما بود که در دلش از هیچ نوع غم نیامدی و لب از خنده فراهم. روزگاری برآمد. بعد از آن دیدمش که زن خواسته و فرزندان خاسته» کدام واژه در پیدایش آرایه‌ی سجع نقشی ندارد؟
 (۱) شیرین زبان (۲) غم (۳) خواسته (۴) خاسته

۱۳ ابیات زیر از کیست و در چه قرنی سروده شده است؟
 «به هوا درنگر که لشکر برف / چون کند اندر او همی پرواز
 راست هم چون کبوتران سپید / راه‌گم کردگان ز هیبت باز»
 (۱) انوری - ششم (۲) آغاجی - چهارم
 (۳) ناصر خسرو - پنجم (۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - ششم

۱۴ درباره‌ی این متن ادبی کدام گفته درست نیست؟
 «رای بی‌قوت مکر و افسون است و قوت بی‌رای، جهل و جنون.
 تمیز باید و تدبیر و عقل و آن‌گه ملک / که ملک و دولت نادان سلاح جنگ خداست»
 (۱) «ملک» و «ملک» جناس ندارند.
 (۲) هم سجع متوازن در عبارت وجود دارد هم سجع متوازی
 (۳) «نادان» صفت جانشین اسم است.
 (۴) «جنگ خدا» یعنی «جنگ با خدات»

۱۵ در کدام گزینه دو مورد سجع متوازی وجود دارد؟
 (۱) عاقل چون خلاف اندر میان آید بجهد و چون صلح بیند لشکر بنهد که آن‌جا سلامت بر کران است و این‌جا حلاوت در میان.
 (۲) آن‌را که گوش ارادت گران آفریده‌اند چون کند که بشنود و آن‌را که کمند سعادت کشان می‌برد چه کند که نرود.
 (۳) اجل کاینات از روی ظاهر، آدمی است و اذل موجودات سنگ و به اتفاق خردمندان، سنگ حق‌شناس به از آدمی ناسپاس.
 (۴) مراد از نزول قرآن تحصیل سیرت خوب است نه ترتیل سورت مکتوب.

۱۶ تعداد هجای بلند کدام بیت، سه برابر تعداد هجاهای کوتاه آن است؟
 (۱) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
 (۲) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل / شاید که چو وایینی خیر تو در این باشد
 (۳) من پر کاه و غم عشق هم‌سنگ کوه گران شد / در زیر این بار اندوه ای دل مگر می‌توان شد
 (۴) بسم از هوا گرفتن که پری نماند و بالی / به کجا روم ز دستت که نمی‌دهی مجالی

۱۷ عدد تعداد هجای کشیده، در مقابل کدام گزینه‌ی بیت، نادرست است؟
 (۱) بگشت از برش چرخ سالی چهل / پر از هوش مغز و پر از رای دل (سه)
 (۲) جهان‌دار هوشنگ با رای و داد / به جای نیا تاج بر سر نهاد (پنج)
 (۳) حاصل عمرم سه سخن بیش نیست / خام بدم پخته شدم سوختم (چهار)
 (۴) یاد باد آن‌که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غمدیده‌ی ما شاد نکرد (شش)

- ۱۸ کدام گزینه، نمی‌تواند یکی از انواع رایج شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم باشد؟
- ۱) که بود آن‌که دیهیم بر سر نهاد / ندارد کس آن روزگاران به یاد
 - ۲) گر هنر جویی هنر مر طبع او را خادم است / گر ظفر خواهی ظفر مر عزم او را کهنتر است
 - ۳) جوشن صورت برون کن در صف مردان درآ / دل طلب کز دار ملک دل توان شد پادشا
 - ۴) زشت باید دید و انگارید خوب / زهر باید خورد و انگارید قند

- ۱۹ با توجه به عبارت‌های داده شده، چند عبارت، نادرست است؟
- الف) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده است بیش‌تر آثار غیر دینی زردشتی است و حتی رساله‌های کوچکی مانند «یادگار زریران» در زمره‌ی آثار غیردینی به شمار می‌روند.
- ب) منظومه‌های «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که هر دو اصل پهلوی دارند بازمانده‌ی اشعار تعلیمی و اخلاقی این قطعات شعری در میان آثاری که اندرزه‌های شعری هستند جای دارند.
- پ) آثار ادبی مثنوی و منظوم زبان پهلوی، از میان رفته است. و در واقع باید گفت آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتابت درنیامده است.
- ت) قرن چهارم هجری دوران غلبه‌ی رواج، حفظ و ارائه‌ی آداب و رسوم ملی بود. پایه‌های حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد.
- ث) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن پنجم معمول گردید. اما کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود «ناصرخسرو» بود و سپس «کسایی مروزی» شیوه‌ی او را ادامه داد.
- ج) شاعران دوره‌ی بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات به پیروی از اسلوب کهن پرداختند و با این‌که در سطوح زبانی و ادبی و فکری سبک خراسانی و عراقی مورد توجه قرار دادند اما زبان و تخیل و اندیشه در این سبک تکرار شنیده‌ها نیست.
- ۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

- ۲۰ اثر معرفی شده در عبارت زیر در چه سالی به رشته‌ی تحریر درآمد؟
- «پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصور المَعْمَری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهان‌دیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصور المَعْمَری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آن‌جا بیاورد از هر جای. و از هر شارستان، گرد کرد.»
- ۱) سال ۴۲۶ قمری ۲) سال ۴۱۳ قمری ۳) سال ۳۴۶ قمری ۴) سال ۳۶۴ قمری

- ۲۱ نوع سجع‌های کدام گزینه تماماً یکسان است؟
- الف) من مانده‌ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او / گویی که نیشی دور از او، در استخوانم می‌رود
- ب) پشت و پناه سپاه من بود، در دیده‌ی دشمنان خار و بر روی دوستان خال.
- ج) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش، همه جا کشیده.
- د) جفا پل بود، بر عاشق شکستی / وفا گل بود، بر دشمن فشاندی
- ه) جوانمرد که بخورد و بدهد، به از عابد که روزه دارد و بنهد.
- و) ارادت بی‌چون، یکی را از تخت شاهی فرو آرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد.
- ز) در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه.
- ۱) ه - الف - ب ۲) ب - ز - و ۳) ه - الف - و ۴) د - و - ج

۲۲

کدام گزینه به ترتیب، معرف آثار: «سیاست‌نامه، الابنیه، شاهنامه‌ی ابومنصوری، حدائق‌السحر» است؟

- (الف) نخستین کتاب نثر فارسی که تنها مقدمه‌ی آن به دست ما رسیده است.
 (ب) نثر علمی حدوداً با این کتاب آغاز شد. این کتاب در عهد منصور بن نوح سامانی در خواص گیاهان نوشته شد.
 (ج) از متون مهم تاریخی و ادبی قرن پنجم است که نویسنده آن را به امر ملک‌شاه سلجوقی در ۵۰ باب نوشت.
 (د) این کتاب اولین و مهم‌ترین کتابی است که خاص علم نجوم، هندسه و حساب نوشته شده است.
- (۱) الف، ب، ج، د (۲) ب، د، الف، ج (۳) ج، ب، الف، د (۴) د، ب، الف، ج

۲۳

از دیدگاه تاریخ ادبیات همه‌ی موارد کاملاً درست است؛ به جز:

- (۱) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه‌ی پارس تعلق داشته است و آن را «فارسی نو» یا «فارسی دری» نامیده‌اند.
 (۲) زبان فارسی باستان در دوره‌ی هخامنشی رایج بود. آثار برجای مانده‌ی این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط میخی است.
 (۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیش‌تر آثار دینی زرتشتی است. حتی رساله‌های کوچکی مانند «یادگار زیران» رنگ دینی دارد.
 (۴) زبان پارتی در دوره‌ی اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره‌ی ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

۲۴

سبک نثر متن زیر، مربوط به کدام قرن و دوره است؟

«... مرا حکایت کردند که بدین شهر زلزله افتاد و بعضی از شهر خراب شده بود، بعضی دیگر را آسیبی نرسیده بود و گفتند چهل هزار آدمی هلاک شده بودند. در تبریز قطران نام شاعری را دیدم پیش من آمد و هر معنی که او را مشکل بود از من پرسید و شرح آن بنوشت.»

- (۱) دوازدهم - بیداری
 (۲) یازدهم - صفوی
 (۳) هفتم - مغول
 (۴) پنجم - غزنوی و سلجوقی

۲۵

کدام عبارت، درست است؟

- (۱) شعر غنایی در قرن ۴ و نیمه‌ی اول قرن ۵ با رودکی و شهید بلخی قوت یافت.
 (۲) فردوسی به سبب پایه‌گذاری شعر فارسی به پدر شعر فارسی معروف است.
 (۳) ابوعلی بلعمی به دستور شاه سلجوقی کتاب تاریخ بلعمی را نوشت.
 (۴) مقامات حمیدی از آثار نظم سبک عراقی است.

۲۶

«تاریخ الرسل و الملوک» نوشته‌ی کیست و ترجمه‌ی فارسی آن چه نام دارد؟

- (۱) ابوعلی بلعمی، تاریخ بلعمی
 (۲) محمد بن جریر طبری، تاریخ طبری
 (۳) محمد بن جریر طبری، تاریخ بلعمی
 (۴) عده‌ای از علمای ماوراءالنهر، ترجمه‌ی تفسیر طبری

۲۷

نوع سجع در کدام گزینه، متوازی نیست؟

- (۱) این دلق موسی است مرفع و آن ریش فرعون مرصع
 (۲) طالب علم، عزیز است و طالب مال ذلیل
 (۳) در ایام طفولیت متعبّد و شب‌خیز بومد و موگد زهد و پرهیز
 (۴) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده

۲۸

جاهای خالی متن زیر با کدام گزینه تکمیل می‌شود؟

«شاهنامهٔ ابومنصوری در حدود سال قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد. موضوع این کتاب ایران بوده و امروزه فقط چند صفحه‌ای از آن باقی‌مانده است.»

- (۱) سرگذشت نویسندگان - مقدمه
(۲) ۳۴۶ - تاریخ گذشته - مقدمه
(۳) ۴۳۶ - تاریخ گذشته - اواخر
(۴) ۳۷۶ - شرح حال نویسندگان - اواخر

۲۹

همه گزینه‌ها به‌استثنای گزینه درست است.

- (۱) آوردن موعظه و نصیحت در شعر فارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید.
(۲) حماسهٔ ملی ایران و شعر حماسی با فردوسی به اوج رسید.
(۳) شعر پارسی در قرن چهارم به‌دست رودکی بنیاد نهاده شد.
(۴) یکی از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم، دشواری زبان است.

۳۰

هجاهای دو مصراع کدام بیت از نظر تعداد و ترتیب، با هم مطابقت می‌کند؟

- (۱) بی‌خط تو سرنامهٔ سودا نتوان خواند / بی‌زلف تو سر در سر سودا نتوان کرد
(۲) بلبلان چون سخن از شاخ صنوبر گویند / ما حدیث قد آن سرو سرافراز کنیم
(۳) دل دیوانه‌ام از بند کجا گیرد پند / کان دو زلف سیهش سلسله می‌جنبانند
(۴) چه باد است این که می‌آید که بوی یار ما دارد / صبا در جیب گویی نافهٔ مشک ختا دارد

۳۱

سجع‌های کدام گزینه تماماً مطرف هستند؟

- (۱) (محبوب، مرسوم)(اطاق، ساق)(درویش، رنجش)
(۲) (گرفتار، دیدار)(شریک، رفیق)(کوشید، جوشید)
(۳) (کشته، برداشته)(برومند، گزند)(غایت، نهایت)
(۴) (پناه، گناه)(حساب، آب)(ظاهر، عاقل)

۳۲

نوع سجع‌ها در عبارات زیر، به‌ترتیب در کدام گزینه درست است؟

«استعداد بی‌تربیت دریغ است و تربیت نامستعد، ضایع، قیمت شکر نه از نی است که آن خود خاصیت وی است. دانا

چو طلبهٔ عطار است خاموش و هنر نما و نادان چو طبل غازی بلند آواز و میان تهی.»

- (۱) مطرف، متوازن، متوازی
(۲) متوازن، متوازی، متوازن
(۳) مطرف، متوازی، متوازن
(۴) متوازن، متوازی، مطرف

۳۳

کدام بیت دارای سجع است؟

- (۱) آن جا که بود آن دلستان با دوستان در بوستان / شد گرگ و روبه را مکان شد کوف و کرکس را وطن
(۲) عاقل ندهد عاشق دلسوخته را پند / سلطان ننهند بندهٔ محنت زده را بند
(۳) ساقیان آبم به جام لعل شکرخا برند / شاهدان خوابم به چشم جادوی شهلا برند
(۴) ماه من مشک سیه در دامن گل می‌کند / سایبان آفتاب از شاخ سنبل می‌کند

۳۴

نوع سجع در کدام عبارت متفاوت است؟

- (۱) آدم گفت: باشید تا من سر از این خواب خوش بردارم، اسامی شما را یک به یک شمارم.
(۲) آدم آن آدم دم نگذاشت و باز علم عجز برافراشت و با قلم نیاز به صفحهٔ تقصیر صورت عذرها می‌نگاشت.
(۳) شب تاریک فراق را صبح صادق وصال دمید و از الطاف ربوبیت به آدم خطاب رسید.
(۴) آن را که تو برداشتی، می‌فکن، و آن را که تو می‌نگاشتی، خوار مکن!

۳۵) علایم هجایی زیر به ترتیب، مربوط به واژه‌های کدام گزینه است؟

U---،-U-،---U

- (۱) مدارس، فارسی، تعداد
(۲) مفاهیم، موسیقی، ساریان
(۳) مقابل، دادرس، پاسدار
(۴) گواهی، کارمند، تنظیم

۳۶) آشکارترین ابزار موسیقایی شعر، چیست؟

- (۱) عاطفه
(۲) ردیف و قافیه
(۳) وزن
(۴) خیال

۳۷) در بیت زیر، به ترتیب چند هجای کوتاه و کشیده وجود دارد؟

«طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی / صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست»

- (۱) شش، شش
(۲) چهار، شش
(۳) پنج، پنج
(۴) شش، پنج

۳۸) پایه حماسه‌های ملی به زبان فارسی در کدام قرن گذاشته شد و این دوره از نظر تاریخی اوج حاکمیت کدام حکومت بوده است؟

- (۱) قرن چهارم، غزنویان
(۲) قرن پنجم، سامانیان
(۳) قرن پنجم، غزنویان
(۴) قرن چهارم، سامانیان

۳۹) زبان فارسی پس از ورود اسلام به ایران، چگونه متحول شد؟

- (۱) با گسترش فعالیت‌های علمی و ادبی
(۲) با بهره‌گیری از الفبای خط عربی
(۳) با نفوذ اسلام و بهره‌وری از نتایج آن
(۴) با استفاده از صداهای زبان عربی

۴۰) درباره تاریخ حکومت در کتاب تاریخ بیهقی اثر چندانی دیده نمی‌شود.

- (۱) صفاریان
(۲) غزنویان
(۳) طاهریان
(۴) سامانیان

۴۱) هجای کشیده کدام است؟

- (۱) صامت + مصوت کوتاه + دو صامت
(۲) صامت + مصوت کوتاه + صامت
(۳) صامت + مصوت کوتاه
(۴) صامت + مصوت بلند

۴۲) در قرن چهارم شعر غنایی با کدام شاعران، قوت و استحکام یافت؟

- (۱) ناصر خسرو، رودکی
(۲) رودکی، شهید بلخی
(۳) کسایی، ناصر خسرو
(۴) شهید بلخی، کسایی

۴۳) شعر حکمی و تعلیمی در کدام قرن به وجود آمد و در چه دوره‌ای به پختگی رسید؟

- (۱) قرن چهارم، سامانیان
(۲) اوایل قرن پنجم، خوارزمشاهیان
(۳) قرن پنجم، غزنویان
(۴) قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، سلجوقیان

۴۴) شاهنامه ابومنصوری در چه سالی تألیف شد و موضوع آن چه بود؟

- (۱) ۳۴۶ قمری، تاریخ گذشته ایران
(۲) ۴۳۶ قمری، از آغاز خلقت تا عصر مؤلف
(۳) ۳۴۶ شمسی، تاریخ سامانیان
(۴) ۴۳۶ شمسی، تاریخ گذشته ایران

- ۴۵ با توجه به وضع ادبی ایران در قرن چهارم، کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) این قرن، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.
 (۲) پایه حماسه‌های ملی در این قرن گذاشته شد که زبان فارسی را با ادبیات غنی آن به اوج رساند.
 (۳) این دوره با دانشمند بزرگی چون زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.
 (۴) وجود سخنورانی چون رودکی، فردوسی، نظامی، سنایی و ... بیانگر اهمیت این دوره است.

- ۴۶ آثار دینی زردشتی بیشتر به چه زبانی تألیف شده است؟
 (۱) فارسی باستان (۲) اوستایی (۳) پهلوی (۴) پارسی

- ۴۷ کتاب «اوستا» در چه دوره‌ای به نگارش درآمد؟
 (۱) سامانی (۲) ساسانی (۳) هخامنشی (۴) اشکانی

- ۴۸ ابیات زیر در کدام رده از ادبیات جای می‌گیرد؟
 «مرا پایگه زانِ تو برترست / هزاران هزارم فزون لشگر است
 تو را برد باید سوی وی پیام / که من برکشم تیغ تیز از نیام»
 (۱) نمایشی (۲) تعلیمی (۳) حماسی (۴) غنایی

- ۴۹ توضیحات مقابل چند اثر درست است؟
 الف) شاهنامه‌ی ابومنصوری: عده‌ای از دانشوران خراسان آن را به نثر نوشته‌اند. موضوع کتاب شاهنامه‌ی ابومنصوری، تاریخ گذشته‌ی ایران است که امروزه فقط چند صفحه از مقدمه‌ی آن باقی‌مانده است.
 ب) ترجمه‌ی تفسیر طبری: اصل کتاب به زبان عربی است و جمعی از دانشمندان آن را به فارسی برگرداندند.
 ج) تاریخ بلعمی: ابوعلی بلعمی به ترجمه‌ی کتاب «تاریخ‌الرسول و الملوک» چیزهایی افزود و کاست و این کتاب را تألیف کرد.
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) صفر

- ۵۰ با توجه به شکل‌گیری زبان و ادبیات فارسی در قرن‌های اولیه‌ی بعد از اسلام، کدام عبارت درست هستند؟
 الف) پایه‌ی حماسه‌های ملی به زبان فارسی، در قرن چهارم گذاشته شد.
 ب) رایج‌ترین انواع شعر در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.
 ج) شعر غنایی با فرخی و عنصری در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم قوت و استحکام یافت.
 د) در عهد سامانی موضوعات ملی و حماسی با نثری دشوار و دیرفهم نوشته می‌شد.
 (۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - ج (۴) الف - د

- ۵۱ با توجه به زبان‌های مختلف ایرانی، اطلاعات کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) تا اواخر دوره‌ی سامانی نیز آثاری به زبان پارسی تألیف می‌شده است.
 (۲) زبان فارسی باستان، در دوره‌ی هخامنشیان رایج بود و به خط میخی نوشته می‌شد.
 (۳) منظومه‌های «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» به زبان فارسی میانه است.
 (۴) نام دیگر فارسی نو، فارسی دری است که با الفبای خط عربی نوشته می‌شد.

۵۲

- در همهی گزینه‌ها «سجع مطرفی» به کار رفته است، به جز
- (۱) محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.
 - (۲) هر آینه ما را خردمندی کافی باید که تدبیر مملکت را شاید.
 - (۳) دریغ آمدم تربیت ستوران و آینه‌داری در محلت کوران.
 - (۴) یکی از ملوک عجم دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده.

۵۳

- در همهی گزینه‌ها «سجع متوازی» به کار رفته است، به جز
- (۱) گفت: ای خداوند، نشنیده‌ای که گویند خانه‌ی دوستان بروب و در دشمنان مکوب؟
 - (۲) مراد از نزول قرآن، تحصیل سیرت خوب است، نه ترتیل سورت مکتوب.
 - (۳) گفتم مذمت اینان روا مدار، که خداوند کرم‌اند. گفت غلط گفتمی، که بنده‌ی درم‌اند.
 - (۴) گفتم دور از نظرها، که در پیش داری خطرها.

۵۴

- سجع در کدام گزینه «ارزش موسیقایی کم‌تری» دارد؟
- (۱) بدان که هر جا گل است، خار است و بر سر گنج مار است.
 - (۲) جوان‌مردا، معشوق همه کبریا و عظمت بود و عاشق همه تواضع و مذکت.
 - (۳) در پستی مردن، به که حاجت پیش کسی بردن.
 - (۴) راست خواهی، درویشی به سلامت، به از پادشاهی به چندین علامت.

۵۵

- «نوع سجع» در کدام گزینه متفاوت است؟
- (۱) اختران رخشان به پرتو روشنی او تابنده و چرخ گردان به خواست و فرمان او پاینده.
 - (۲) آن‌که بر دینار دسترس ندارد، در همه دنیا کس ندارد.
 - (۳) دو برادر یکی خدمت سلطان کردی و دیگری به زور بازو نان خوردی.
 - (۴) دو چیز محال عقل است؛ خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم.

۵۶

- همه‌ی عبارت‌ها «مسجع‌اند»، به جز
- (۱) این ناهمواری تا کی؟ ای شخصی که تو را نزد همه خسان جای بود، این خواری تا کی؟
 - (۲) عاشق قربان است، نهان‌کننده‌ی عیان است، و عیان‌کننده‌ی نهان است.
 - (۳) انس آن است که وحشتی در تو پدید آید از ما سوی الله و از نفس خود نیز.
 - (۴) گاه از دیدن خط مکتوب متعش و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.

۵۷

- زبان «پارتی» در دوران کدام سلسله رواج داشت؟
- (۱) سامانیان (۲) اشکانیان (۳) هخامنشیان (۴) مادها

۵۸

- توضیح مقابل کدام اثر کاملاً درست است؟
- (۱) تاریخ بلعمی: ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامان کتاب تاریخ طبری را به فارسی ترجمه کرد و آن را تاریخ بلعمی نامید.
 - (۲) تفسیر طبری: محمد بن جریر طبری این کتاب را در تفسیر قرآن به فارسی ساده و روان نوشته است.
 - (۳) شاهنامه ابومنصوری: ابومنصور در این کتاب تاریخ گذشته ایران را به شعر نوشته است.
 - (۴) سفرنامه: ناصر خسرو در قرن ششم در طول سفر خود آنچه را دیده در این اثر جمع‌آوری کرده است.

۵۹

- مهم‌ترین دوره تمدن اسلام و شکوفایی نثر و نظم فارسی کدام است؟
- (۱) سه قرن اول هجری
(۲) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم
(۳) قرن سوم تا پنجم
(۴) قرن چهارم تا پایان قرن پنجم

۶۰

- کدام یک از ویژگی‌های زبان فارسی میانه است؟
- (۱) آثار ادبی مثنوی و منظوم آن از بین رفته است.
(۲) این زبان ویژه دربار اشکانیان بود.
(۳) در شمال و شرق ایران متداول بود.
(۴) به خط میخی نوشته می‌شد.

۶۱

- در کدام عبارت سجع مطرف وجود دارد؟
- (۱) خداوند تعالی می‌بیند و می‌پوشد.
(۲) هر چه زود برآید دیر نیاید.
(۳) کارها به صبر برآید و مستعجل به سر درآید.
(۴) نه هر که در مجادله جُست در معامله درست.

۶۲

- در کدام عبارت نوع سجع متفاوت با سایر ابیات است؟
- (۱) یکی دیدم دفتر شکایت باز کرده و ذم توانگران آغاز کرده
(۲) درویش بی‌معرفت نیارآمد، تا فقرش به کفر انجامد
(۳) دو کس دشمن ملک و دین‌اند؛ پادشاه بی‌علم و زاهد بی‌حلم
(۴) اگر قدرت جود است و گر قوت سجود، توانگران را به میسر شود.

۶۳

- در عبارت «خشم بیش از حد گرفتن وحشت آرد و لطف بی‌وقت هیبت ببرد نه چندان درشتی کن که از تو سیر گردند و نه چندان نرمی که بر تو دلیر شوند» به ترتیب چه سجع‌هایی به کار رفته است؟
- (۱) مطرف - مطرف - متوازی
(۲) مطرف - متوازی - متوازی
(۳) متوازی - متوازی - متوازی
(۴) متوازن - مطرف - متوازی

۶۴

- کدام عبارت فاقد سجع است؟
- (۱) شاه از بهر دفع ستمگران است و شحنه برای خونخواران
(۲) زر از معدن به کان کندن به درآید و از دست بخیل به جان کندن
(۳) ارادت بی‌چون یکی را از تخت پادشاهی فرود آرد و دیگری در شکم نگو دارد.
(۴) آسیاسنگ زیرین متحرک نیست لاجرم تحمل بار گران می‌کند.

۶۵

- هجاهای مقابل کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) منعم ز سیرت صورت زیبای او مکن: (- U - U - - UU - U - U - -)
(۲) ستم‌گران به ریاضت نمی‌شوند ملایم: (- - UU - U - U - - UU - U - U)
(۳) چون می به مجلس آید از ما ادب مجوید: (- - U - U - - - - U - U - -)
(۴) مگر بوی یوسف به کنعان گذشت: (- - U - - U - - U - - U)

۶۶

- تعداد هجاهای کشیده‌ی کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) کسی از شمع در این جمع نپرسد آخر / کز چه رو سوخته پروانه‌ی بی‌پروا (سه)
(۲) با هیچ‌کس به کشتن من مشورت مکن / ترسم خدا نکرده پشیمان کند تو را (یک)
(۳) گر خون پاکم را فلک بر خاک خواهد ریختن / حاشا که از چنگم کشد پاکیزه دامن تو را (سه)
(۴) مقبول اهل راز نگردهد نماز من / گر در نظر نیارم آن بی‌نظیر را (دو)

۶۷ نوع سجع چند گزینه نادرست است؟

- (الف) ای ساقی سمن بر درده تو باده‌ی تر / زیرا صبح ما را «هل من مزید» باید (مطرف)
 (ب) عاقل کجا دهد جان در آرزوی جانان / در خانه‌ی بخیلان مهمان چه کار دارد (مطرف)
 (ج) تاراج دل‌ها می‌کنی، در شهر یغما می‌کنی / برخسته غوغا می‌کنی، نشنیده‌ای یاساق را (متوازی)
 (د) خواجه چه اندیشی زجان، دامن برافشان بر جهان / ما را گر از جان غم بود پس لاف عشقش چون زنی (متوازن)
 (ه) ای چو تن منت میان بلکه در آن میان گمان / وی چو دل منت دهان بلکه در آن دهان سخن (متوازی)
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶۸ چند گزینه دارای «سجع متوازی» است؟

- (الف) حکایت کرد مرا دوستی که از راه محبت با من مؤانستی داشت و از روی طبیعت مجانستی.
 (ب) پس چون پیر غریب این ابیات عجیب برخواند و این دامن دُرر و غُرور بر قوم افشاند ...
 (ج) چون این مقامه‌ی بیست و چهار تحریر افتاد، وقت حال را از نسق اول تغییر افتاد.
 (د) با حریفان لاله‌رخ، محبت پیوستم و با دوستان پیاله، عهد معرفت بستم.
 (ه) روزی چند بر گرد طرائق و حدائق می‌گشتم و خیر و شر آن به حس تأمل می‌نوشتم.
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶۹ نوع سجع کدام گزینه با بقیه فرق دارد؟

- (۱) از نعلش آتش می‌جهد، نعلم در آتش می‌نهد / گر دیگری جان می‌دهد سعدی تو جان می‌پروری
 (۲) درده باده‌ای چو زر پاک ز خویشمان ببر / نیست بتر ز باخودی مذهب ما جنایتی
 (۳) هر جا روی تو با منی، ای هر دو چشم و روشنی / خواهی سوی مستیم کش، خواهی ببر سوی فنا
 (۴) افلاک از تو سرنگون، خاک از تو چون دریای خون / ماهت نخوانم ای فزون از ماه‌ها و سال‌ها

۷۰ نوع سجع کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) شهری دیدم آراسته‌تر از سینه‌ی زاهدان و پیراسته‌تر از زلف شاهدان. (متوازی)
 (۲) الهی! هر که تو را شناسد کار او باریک و هر که تو را نشناسد راه او تاریک. (متوازی)
 (۳) الهی! جرم من زیر حلم تو پنهان است، تو پرده‌ی عفو خود بر من گستران. (متوازی)
 (۴) الهی! از پیش خطر و از پس راهم نیست، دستم گیر که جز تو پناهم نیست. (مطرف)

۷۱ در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم نخستین کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در موعظه و نصیحت سرود، که بود؟

- (۱) رودکی سمرقندی (۲) کسایی مروزی (۳) فرّخی سیستانی (۴) فردوسی توسی

۷۲ عبارت زیر معرف کدام اثر است؟

«پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصور المَعمری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهان‌دیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصور المَعمری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از هر شارستان، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان و زندگانی هر یکی از داد و بیداد و آشوب و جنگ و آیین، از گئی نخستین که اندر جهان او بود که آیین مردی آورد و مردمان از جانوران پدید آورد، تا یزدگرد شهریار که آخر ملوکِ عَجَم بود؛ اندر ماه محرم و سال بر سیصد و چهل و شش از هجرت و بهترین عالم، محمد مصطفی - صلی الله علیه و سلم.»

- (۱) شاهنامه‌ی فردوسی (۲) تفسیر طبری (۳) شاهنامه‌ی ابومنصوری (۴) تاریخ بلغمی

۷۳ چه کسی زبان فارسی دری را برای نخستین بار زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد؟
 (۱) جلال‌الدین محمد (۲) یعقوب لیث (۳) منصور بن نوح (۴) ابومنصور عبدالرزاق

۷۴ کدام گزینه درباره‌ی «درخت آسوریک و یادگار زریران» صادق نیست؟

- (۱) هر دو بازمانده‌ی اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند.
- (۲) هر دو از نمونه‌های باقی‌مانده از اشعار زبان فارسی باستان‌اند.
- (۳) این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌های مثنوی جای دارند.
- (۴) برخلاف ظاهر کتاب «یادگار زریران» رنگ دینی دارد.

۷۵ زبان «پارتی» در کدام نواحی ایران رواج داشت؟

- (۱) جنوب و جنوب شرقی (۲) شمال و غرب (۳) شمال و شمال شرقی (۴) جنوب و جنوب غربی

۷۶ زبان «فارسی میانه» در فاصله‌ی چه سال‌هایی رواج داشت؟

- (۱) حدود ۱۵۰ ق.م تا حدود ۴۰۰ م
- (۲) حدود ۱۵۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م
- (۳) حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م
- (۴) حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۴۰۰ م

۷۷ واج «و» در چند واژه «صامت» است؟

«کورکورانه - وابسته - دیوان - تفاوت - مورچه - واهمه - دلاور - توانایی»

- (۱) ۷
- (۲) ۶
- (۳) ۴
- (۴) ۵

۷۸ شعر غنایی در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم توسط چه شاعرانی قوت و استحکام یافت؟

- (۱) فرخی - منوچهری (۲) فردوسی - رودکی (۳) رودکی - شهید بلخی (۴) شهید بلخی - فردوسی

۷۹ زبان فارسی میانه در فاصله‌ی چه سال‌هایی رواج داشت؟

- (۱) حدود ۱۵۰ ق.م تا حدود ۴۰۰ م
- (۲) حدود ۱۵۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م
- (۳) حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م
- (۴) حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۴۰۰ م

۸۰ کدام گزینه از شباهت‌های نثر تاریخ بلعمی و شاهنامه‌ی ابومنصوری محسوب نمی‌شود؟

- (۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- (۲) داشتن لغات کم‌کاربرد فارسی
- (۳) حذف افعال به قرینه
- (۴) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

۸۱ زبان فارسی دری در کدام دوره زبان رسمی اعلام شد؟

- (۱) آل‌بویه (۲) سامانیان (۳) طاهریان (۴) صفاریان

۸۲ عبارت زیر معرف کدام اثر است؟

«این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ

گذشته‌ی ایران است، امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه‌ی آن باقی مانده است.»

- (۱) تاریخ بلعمی (۲) شاهنامه‌ی ابومنصوری (۳) تفسیر طبری (۴) ترجمه‌ی تفسیر طبری

- ۸۳ در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم نخستین کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در موعظه و نصیحت سرود که بود؟
 (۱) رودکی سمرقندی (۲) کسایی مروزی (۳) فرّخی سیستانی (۴) فردوسی توسی
- ۸۴ در هریک از واژه‌های «استفاده، یک‌جانبه، متفاوت» به ترتیب چند مصوّت کوتاه وجود دارد؟
 (۱) دو، سه، دو (۲) دو، سه، سه (۳) سه، دو، دو (۴) سه، سه، سه
- ۸۵ موضوع کدام آثار به ترتیب «فلسفه، نجوم، داروشناسی و تاریخی» است؟
 (۱) دانش‌نامه علایی، التفهیم، الابنیه، سفرنامه ناصرخسرو
 (۲) التفهیم، هدایة‌المتعلمین، دانش‌نامه علایی، سفرنامه ناصرخسرو
 (۳) هدایة‌المتعلمین، التفهیم، الابنیه، تاریخ سیستان
 (۴) دانش‌نامه علایی، الابنیه، التفهیم، شاهنامه ابومنصوری
- ۸۶ کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.
 (۲) «هجا» مقدار آوایی است که دهان با یکبار باز شدن آن را ادا می‌کند.
 (۳) «واج» کوچک‌ترین واحد آوایی زبان است که موجب تفاوت معنایی دو واژه می‌گردد.
 (۴) در زبان فارسی ۳۲ واج وجود دارد که به دو دسته مصوّت‌ها و صامت‌ها تقسیم می‌شوند.
- ۸۷ برخورد عقاید و آرای کلامی در کدام عصر پدید آمد و این عصر را چه نامیده‌اند؟
 (۱) ناصرخسرو، دوره شعر مکتبی
 (۲) ناصرخسرو، دوره ستایشگری
 (۳) عنصری، دوره شعر مکتبی
 (۴) عنصری، دوره طلایی فرهنگ اسلام
- ۸۸ قصیده «داغگاه» سروده کیست و مطلع آن کدام بیت است؟
 (۱) عنصری - باد نوروزی همی در بوستان بتگر شود
 (۲) فرّخی - چون پرند نیلگون بر روی پوشد مرغزار
 (۳) فرّخی - گل بخندید و باغ شد پدرام
 (۴) معزی - ای ساربان منزل مکن جز در دیار یار من
 تا ز صنّعش هر درختی لعبتی دیگر شود
 پرنیان هفت‌رنگ اندر سر آرد کوهسار
 ای خوشا این جهان بدین هنگام
 تا یک زمان زاری کنم بر ربع و اطلال و دمن
- ۸۹ چه چیزی موجب شد که ناصرخسرو، کسایی را سرمشق خود قرار دهد و از شعر و شیوه او متابعت کند؟
 (۱) مدح و ستایش پادشاهان
 (۲) مرثیه‌سرایی و سوگ‌نامه مذهبی
 (۳) اشعار زهدآمیز کسایی و ارادت او به خاندان پیامبر
 (۴) وصف‌های جاندار و روشن او از طبیعت و زیبایی‌های آن

- ۹۰ با توجه به ارکان سجع، در کدام گزینه از هر نوع سجع نمونه‌ای هست؟
 (۱) دو چیز محال عقل است، خوردن بیش از رزق مقسوم، و مُردن پیش از وقت معلوم.
 (۲) عالم را نشاید که سفاقت از عامی به جلم درگذارد که هر دو طرف را زیان دارد، هیبت این کم شود و جهل آن مستحکم.
 (۳) خلعت سلطان اگرچه عزیز است، جامعه خُلُقان خود بَعزّت‌تر، و خوان بزرگان اگرچه لذیذ است، خرده انبان خود بِلذّت‌تر
 (۴) لذت انگور بیوه داند، نه خداوند میوه، یوسف صدیق در خشک‌سال مصر سیر نخوردی تا گرسنگان فرائش نکند

- ۹۱ کدام واژه‌ها در عبارات زیر سجع متوازن است؟
 «فلان را کرم بی‌شمار است و هنر بی‌حساب، دارای عزمی است متین و طبعی کریم، ظاهر درویشی، جامه‌ی زنده است و موی سترده و حقیقت آن، دل زنده و نفس مرده.»
 (۱) سترده، مرده (۲) زنده، زنده (۳) شمار، بی‌حساب (۴) متین، کریم

- ۹۲ در عبارات زیر نوع سجع‌های به کار رفته، به ترتیب کدام است؟
 «خلقی هم بدین هوس که تو داری اسیرند و پای در زنجیر، سخن‌های لطیف می‌گویند و نکته‌های غریب، هم از حلقه‌ی درویشانند، بلکه حلقه به گوش ایشانند.»
 (۱) متوازن، متوازی، مطرف (۲) متوازی، متوازن، مطرف (۳) متوازی، مطرف، متوازن (۴) مطرف، متوازن، متوازی

- ۹۳ در عبارت زیر، نوع سجع در کدام واژه متفاوت است؟
 «الهی به شناخت تو زندگانیم، به نام تو آبادانیم، به یاد تو شادانیم و به یافت تو ناتوانیم»
 (۱) آبادانیم (۲) زندگانیم (۳) شادانیم (۴) ناتوانیم

- ۹۴ در بیت زیر به ترتیب چند هجای کوتاه و چند هجای بلند کشیده وجود دارد؟
 «صد شکر گویم هر زمان هم چنگ را هم جام را / کاین هر دو بردند از میان هم ننگ را هم نام را»
 (۱) سه، پنج (۲) چهار، چهار (۳) سه، چهار (۴) چهار، پنج

- ۹۵ الگوی هجایی حروف قافیه در بیت زیر، کدام است؟
 «بشنو از نی چون حکایت می‌کند / از جدایی‌ها شکایت می‌کند»
 (۱) مصوت بلند + صامت + صامت (۲) مصوت کوتاه + صامت + صامت
 (۳) مصوت کوتاه + صامت (۴) مصوت بلند + صامت

- ۹۶ «تاریخ‌الرسل و الملوک» به چه زبانی است و مؤلف آن کیست؟
 (۱) عربی، محمد بن جریر طبری (۲) فارسی، جریر طبری
 (۳) عربی، ابوعلی بلعمی (۴) فارسی، ابوعلی بلعمی

۹۷ نوع سجع در کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) ای شمس تبریزی بیا ای معدن نور و ضیا / کاین روح با کار و کیا بی تابش تو جامدست
- ۲) گفتم خدا را رحمتی کارام گیرم ساعتی / نی خون کس را ریخته‌ست نی مال کس را بسته‌ست
- ۳) بیماری دارد عجب، نی دردسر نی رنج تب / چاره ندارد در زمین کز آسمانش آمده است
- ۴) چرخ و زمین گریان شده و ز ناله‌اش نالان شده / دم‌های او سوزان شده گویی که در آتشکده‌ست

۹۸ وزن کدام مصراع از تکرار سه بار (- - U -) درست شده است؟

- ۱) دیدی که وفا به جا نیوردی
- ۲) چون شب روان پوید همی در تیره شب
- ۳) تا دل به مه‌رت داده‌ام در بحر فکر افتاده‌ام
- ۴) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی

۹۹ علایم هجایی زیر، با کدام مصراع هماهنگ است؟

« - - U U - - U U - - U U - - »

- ۱) ای طعنه‌زنان بر ما بگشاده زبان بر ما
- ۲) تدبیر کند بنده و تقدیر نداند
- ۳) بلبل نگر که جانب گلزار می‌رود
- ۴) سوگند خورده بودم کز دل سخن نگویم

۱۰۰ خط عروضی مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«میسر نبودش کز او عالمی / ستانند و مهلت دهندش دمی»

- ۱) م | ی | س | ر | ا | ن | ب | و | ا | د | ش | ا | ک | ز | ا | و | ا | ع | ا | ل | ا | م | ی
- ۲) م | ی | ا | ی | س | ا | س | ر | ا | ن | ب | و | ا | د | ش | ا | ک | ز | ا | و | ا | ع | ا | ل | ا | م | ی
- ۳) م | ی | ا | ی | س | ر | ا | ن | ب | و | ا | د | ش | ا | ک | ز | ا | و | ا | ع | ا | ل | ا | م | ی
- ۴) م | ا | ی | س | ر | ا | ن | ب | و | ا | د | ش | ا | ک | ز | ا | و | ا | ع | ا | ل | ا | م | ی

۱۰۱ الگوی هجایی حروف قافیه در کدام ابیات هماهنگ است؟

- الف) پریشان باد پیوسته دل از زلف پریشانش / وگر بر ناورم فردا سر خویش از گریبانش
 - ب) هر که در او نیست از این عشق رنگ / نزد خدا نیست به جز چوب و سنگ
 - ج) ای مونس و غمگسار عاشق / وی چشم و چراغ یار عاشق
 - د) چو زد فراق تو بر سر مرا به نیرو سنگ / رسید بر سر من بعد از آن ز هر سو سنگ
- ۱) الف - د ۲) ب - ج ۳) الف - ج ۴) ب - د

۱۰۲ مصراع: «تو با دشمن نفس هم خانه‌ای» به ترتیب چند صامت و چند مصوت دارد؟

- ۱) چهارده، یازده
- ۲) چهارده، ده
- ۳) سیزده، یازده
- ۴) پانزده، نه

۱۰۳ نحوه‌ی قرار گرفتن هجاهای کدام گزینه، صامت + مصوت کوتاه + دو صامت، است؟

- ۱) درد، دشت، سود، ریخت
- ۲) قید، بست، سیم، دوخت
- ۳) بخت، نیست، شرق، خلق
- ۴) برد، سرب، رنج، عیب

۱۰۴ کدام کتاب به امر امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور از عربی به فارسی ترجمه شد؟ مؤلف آن کیست؟

- ۱) تفسیر طبری، ابوعلی بلعمی
- ۲) تفسیر طبری، محمد بن جریر طبری
- ۳) ترجمه‌ی تفسیر طبری، ابوعلی بلعمی
- ۴) ترجمه‌ی تفسیر طبری، علمای ماوراءالنهر

۱۰۵ در بیت زیر به ترتیب چند هجای کوتاه و کشیده وجود دارد؟

«این مطرب از کجاست که بر گفت نام دوست / تا جان و جامه بذل کنم بر پیام دوست»

- (۱) نه، پنج (۲) هشت، چهار (۳) هفت، چهار (۴) نه، سه

۱۰۶ هریک از واژه‌های زیر، به ترتیب چند واج دارد؟

«آزاده، موازنه، ارتباط»

- (۱) شش، هفت، نه (۲) شش، هشت، هشت (۳) هفت، نه، هشت (۴) هفت، هشت، نه

۱۰۷ «ی» در همه‌ی واژه‌های کدام گزینه، صامت است؟

- (۱) پایان، سیرت، پیکر (۲) شیدا، یادگار، شیرین (۳) عیب، پدیدار، بیابان (۴) کیهان، شایسته، رایج

۱۰۸ صامت و مصوّت‌های مصراع زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

«اگر کاری کنی مزدی ستانی»

- (۱) سیزده، دوازده (۲) چهارده، دوازده (۳) سیزده، یازده (۴) چهارده، یازده

۱۰۹ کدام مصراع با مصراع زیر هم وزن است؟

«بگفت آن‌جا ز صنعت در چه کوشند؟»

- (۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
(۲) فلک جز عشق محرابی ندارد
(۳) روشنی روز تویی، شادی غم‌سوز تویی
(۴) نشاید که خوبان به صحرا روند

۱۱۰ واژه‌های کدام گزینه به ترتیب با واژه‌های «حکایت، خویشان»، هم وزن است؟

- (۱) خانه‌دار، نیستی (۲) شماره، دوستان (۳) فصاحت، کارساز (۴) گواهی، کاروان

۱۱۱ در واژه‌های زیر، جمعاً چند هجای کشیده وجود دارد؟

«آزاد، کاردان، مساوی، فارسی، همزه، طول، لازم، صامت، رنج، محسوب، ماندنی»

- (۱) پنج (۲) هشت (۳) شش (۴) هفت

۱۱۲ «ی» در چند واژه، صامت به شمار می‌آید؟

«هستی، یگانه، میوه، سیل، یادبود، میزان، شکایت، دیرینه، کویر، میدان»

- (۱) پنج (۲) شش (۳) چهار (۴) هفت

۱۱۳ با درست خواندن بیت زیر، به ترتیب چند هجای کوتاه، بلند و کشیده در مصراع دوم آن وجود دارد؟

«هر کجا دردی است درمانیش هست / درد عشق است آن‌که درمانیش نیست»

- (۱) دو، شش، دو (۲) سه، شش، یک (۳) سه، هفت، سه (۴) دو، هفت، سه

۱۱۴) کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوت‌های آن کلمه برابر است.
- ۲) شکل نوشتاری حرف را واج گویند و واج کوچک‌ترین واحد آوایی زبان است.
- ۳) هجا از واج پدید می‌آید و هر هجا یک مصوت دارد.
- ۴) هجا مقدار آوایی است که دهان با یک بار باز شدن آنرا ادا می‌کند.

۱۱۵) متن زیر از کدام کتاب گرفته شده و محتوای آن چیست؟

«پس مردمان گرد آمدند و گفتند که: اگر تو پیغامبری باید که ما را حجتی روشن بنمایی تا بدانیم که پیغامبری و ایشان را خود معلوم شده باشد که او پیغامبر خدای است. یکی از جهت آن‌که پیش از آن‌که پیغامبر (علیه‌السلام) در وجود آمد هم‌چنان همی گفتند و می‌دانستند که پیغامبری بیرون آید که از مشرق تا مغرب همه بگیرد...»

- ۱) ترجمه‌ی تفسیر طبری، دینی
- ۲) تاریخ بلعمی، تاریخی
- ۳) کشف‌المحجوب، دینی
- ۴) التفهیم، علمی

۱۱۶) زبان دوره‌ی اشکانیان و هخامنشیان به ترتیب کدام است؟

- ۱) پهلوی، فارسی باستان
- ۲) پارتی، فارسی میانه
- ۳) پارتی، فارسی باستان
- ۴) پهلوی، فارسی میانه

۱۱۷) نوع نوشته‌ی کدام آثار منظومه است؟

- ۱) درخت آسوریک، یادگار زریران
- ۲) آینه، گرشاسب‌نامه
- ۳) یادگار زریران، آینه
- ۴) گرشاسب‌نامه، لطایف الطوائف

۱۱۸) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم، کدام است؟

- ۱) مدحی، وصفی، غنایی
- ۲) مدحی، وصفی، عرفانی
- ۳) حماسی، غنایی، عرفانی
- ۴) حماسی، مدحی، غنایی

۱۱۹) کدام گزینه در مورد «تاریخ الرسل و الملوک» نادرست است؟

- ۱) ابوعلی بلعمی به دستور منصور نوح سامانی آنرا ترجمه کرد.
- ۲) به زبان عربی است و توسط جمعی از دانشمندان آن زمان ترجمه شده است.
- ۳) تاریخ مفصلی است که محمد بن جریر طبری آنرا به زبان عربی نوشته است.
- ۴) ترجمه‌ی این اثر با حذف و اضافه شدن مطالبی تاریخی، به تاریخ بلعمی شهرت یافته است.

۱۲۰) شعر غنایی در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم با وجود کدام شاعران، قوت و استحکام یافت؟

- ۱) ناصر خسرو، کسایی
- ۲) شهید بلخی، کسایی
- ۳) رودکی، شهید بلخی
- ۴) رودکی، ناصر خسرو

۱۲۱) عصر اندیشه‌ی استقلال ملی ایران کدام دوره است و از نظر تاریخی با حاکمیت کدام پادشاهی هم‌زمان است؟

- ۱) قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم، سامانیان
- ۲) نیمه‌ی اول قرن پنجم، غزنویان
- ۳) قرن چهارم، طاهریان
- ۴) قرن پنجم، سامانیان

۱۲۲) شاعران تربیت یافته‌ی اواخر عهد سامانی، کدام‌اند؟

- ۱) ناصر خسرو، رودکی، عنصری
- ۲) رودکی، اسدی توسی، فرخی
- ۳) منوچهری، اسدی توسی، ناصر خسرو
- ۴) عنصری، فرخی، منوچهری

- ۱۲۳) غزنویان برای ماندگاری حکومت نوپای خود، ناگزیر چه کردند؟
 (۱) آداب و رسوم ملی را حفظ و ارائه کردند. (۲) زبان فارسی را رواج دادند.
 (۳) سنت‌های فرهنگی کهن را رواج دادند. (۴) حماسه‌های ملی را پایه‌گذاری کردند.
- ۱۲۴) زبان‌های ایرانی میانه به چند گروه تقسیم می‌شوند و کدام گروه، زبان دوره‌ی اشکانیان بوده است؟
 (۱) دو گروه، پارتی (۲) سه گروه، پارتی (۳) دو گروه، پهلوی (۴) سه گروه، پهلوی
- ۱۲۵) اگر واژه‌های «نگین - سنگین»، «واجد - واجب»، «نگیرد - نپذیرد» در جایگاه سجع قرار گیرند به ترتیب چه نوع سجوی است؟
 (۱) متوازی - متوازن - مطرف (۲) مطرف - متوازن - مطرف
 (۳) متوازی - مطرف - متوازن (۴) مطرف - متوازی - متوازن
- ۱۲۶) نوع سجع مقابل کدام عبارت درست است؟
 (۱) مشک آن است که ببوید نه آن که عطار بگوید (سجع متوازی)
 (۲) از نفس پرور هنروری نیاید و بی‌هنر سروری نشاید (سجع متوازن)
 (۳) حق جلّ و علا می‌بیند و می‌پوسد و همسایه نمی‌بیند و می‌خروشد (سجع متوازی)
 (۴) اما هنر چشمه زاییده است و دولت پاینده (سجع مطرف)
- ۱۲۷) املائی عروضی مقابل کدام مصراع کاملاً درست است؟
 (۱) ما را دگر به سرو بلند التفات نیست. (-U-U-U-U-U-U-U-U-U-U)
 (۲) راستی گویم به سروی ماند این بالای او (-U-U-U-U-U-U-U-U-U-U)
 (۳) شب عاشقان بیدل چه شبی دراز باشد (U-U-U-U-U-U-U-U-U-U)
 (۴) ای یار آشنا علم کاروان کجاست؟ (U-U-U-U-U-U-U-U-U-U)
- ۱۲۸) در تقطیع هجایی بیت زیر چند هجای کشیده وجود دارد؟
 «هزار سال پس از مرگ من چو بازآیی / ز خاک نعره بر آرم که مرجبا ای دوست»
 (۱) سه (۲) پنج (۳) چهار (۴) شش
- ۱۲۹) تعداد هجاهای کشیده مقابل کدام مصراع درست است؟
 (۱) هرچه رود بر سرم چون تو پسندی رواست (یک) (۲) دولت جاوید یافت هر که نکونام زیست (سه)
 (۳) یکی را زشت خویی داد دشنام (چهار) (۴) کار درویش مستمند برآر (یک)
- ۱۳۰) تعداد هجاهای کوتاه در کدام مصراع بیشتر از سایر مصراع‌هاست؟
 (۱) پیش که برآورم ز دستت فریاد (۲) ای شکم خیره به نانی بساز
 (۳) حذر کن ز دود درون‌های ریش (۴) به دریا در منافع بی‌شمار است
- ۱۳۱) تعداد مصوت‌های کوتاه در کدام واژه‌ها همگی برابر است؟
 (۱) پیرانه‌سر - کیمیای مهر - آستانه دل (۲) برابر - خداوند - نشانه‌ای
 (۳) آهن دل - خاک راه - باد صبا (۴) خرقه پشمین - مجلس انس - هوش موسیقیایی

- ۱۳۲ در کدام یک نشانه‌ای الفبایی هست که نماینده هیچ واجی نیست؟
 (۱) خودبین (۲) سرخوشانه (۳) ناخوش احوال (۴) خویش‌شناس

- ۱۳۳ با توجه به قواعد علم عروض، کدام یک درست نیست؟
 (۱) هجای کشیده، به لحاظ امتداد، برابر است با هجای بلند + هجای کوتاه
 (۲) مصوت بلند، به لحاظ امتداد آوایی، برابر است با مصوت کوتاه + صامت
 (۳) راه‌یاب، مجموعاً، مرکب است از ۴ نشانه عروضی
 (۴) راه‌یاب مرکب است از ۳ هجا

- ۱۳۴ در کدام گزینه، تعداد هجاهای کشیده بیشتر است؟
 (۱) زمانه پندی آزادوار داد م را
 (۲) به جان بین گرامی تین خویشتن
 (۳) میان هوا جایجای ابر و نم
 (۴) بگذشت ز سینه تیر دل‌دوژش

- ۱۳۵ کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) پهلوانیک (فارسی میانه) شاخه شمالی از گروه غربی زبان‌های ایرانی میانه است.
 (۲) از نظر تاریخی، زبان‌های ایرانی در سه طبقه باستان، میانه و نو جای می‌گیرند.
 (۳) اوستا، کتاب مقدس زرتشتیان، پیش از کتابت در دوره ساسانی، برای اجرای مراسم دینی از حفظ خوانده می‌شده است.
 (۴) زبان پارتی در دوره اشکانی رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به آن تالیف می‌شده است.

- ۱۳۶ در کدام گزینه، هر دو اثر اصل پهلوانیک دارند؟
 (۱) کلیله و دمنه - هزار و یک شب
 (۲) یادگار زریران - درخت آسوریک
 (۳) هزار و یک شب - یادگار زریران
 (۴) درخت آسوریک - کلیله و دمنه

- ۱۳۷ داده‌های کدام گزینه تماماً درست‌اند؟
 (۱) ادبیات دری، به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت سامانیان پدید می‌آید.
 (۲) دری نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.
 (۳) زبان فارسی با کنار گذاشتن برخی نشانه‌های خاص الفبایی، در نهایت الفبای عربی را پذیرفت.
 (۴) قطعات شعری به زبان پهلوی در میان اندرزنامه‌های منظوم جای دارند.

- ۱۳۸ کدام گزینه نمودار تحوّل فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نیست؟
 (۱) ترقی در همه زمینه‌های علمی
 (۲) ترجمه متون عربی به زبان فارسی
 (۳) رواج زبان فارسی در شبه قاره هند
 (۴) غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی

- ۱۳۹ در کدام گزینه رابطه میان اثر و صاحب اثر به درستی برقرار شده است؟
 (۱) ترجمه تفسیر طبری: ابوعلی بلعمی
 (۲) شاهنامه ابومنصوری: ابومنصور عبدالرزاق
 (۳) تاریخ الرسل و الملوک: محمد جریر طبری
 (۴) تاریخ بلعمی: ابوالمظفر ابوصالح منصور

- ۱۴۰ در میان گزینه‌های زیر کدام یک و به کدام سبب، به شعر نزدیک‌تر است؟
- ۱) «جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده، و چشم ما را ضیای خود ده و ما را آن ده که آن به» (کوتاهی جملات)
- ۲) «مرا پرستید، که جز من معبود نیست، مرا خوانید، که جز من مُجیب نیست» (به کارگیری سجع‌های ساده)
- ۳) «او را فرزندان بسیار در رسیدند و از کسب و حِرْفَتِ اِعراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند» (کاربرد قافیه در نثر)
- ۴) «فرمان بزرگوار از خداوند نامدار می‌گوید: بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید، که آفریدگار منم» (استفاده از واژه‌های کهن)

- ۱۴۱ کاربرد آرایه‌های بدیعی لفظی در کدام گزینه مشهودتر است؟
- ۱) نه همین موج ز آمد شد خود بی‌خبر است / هیچ‌کس را خبر از آمدن و رفتن نیست
- ۲) بر من سخن بیست، نیندد بلی سخن / چون یک سخن نیوش نباشد سخن‌سرای
- ۳) جز با پریان نبوده‌ای گویی / وز آدمیان نزاده‌ای مانا
- ۴) از دیده، گاه، پاشم دُرهای قیمتی / وز طبع، گه، خرامم در باغ دل‌گشای

- ۱۴۲ امتداد و تعداد هجاهای کدام گزینه با مصراع «آفتاب آن سنگ را هم کرد زر» یکسان است؟
- ۱) چو خواهی که یابی ز هر بدرها
- ۲) از جدایی‌ها شکایت می‌کند
- ۳) بگفتم راز پیشت آشکارا
- ۴) بر سوخته مرهمی نهادی

- ۱۴۳ در عبارت زیر چند «مصوت» وجود دارد؟
- «آموختن آرایه‌های ادبی»
- ۱) ۱۳ (۱) ۲) ۱۲ (۲) ۳) ۱۱ (۳) ۴) ۱۰ (۴)

- ۱۴۴ در عبارت «زیبا بودن پنجره‌های شهر» چند «صامت» وجود دارد؟
- ۱) ۱۱ (۱) ۲) ۱۲ (۲) ۳) ۱۳ (۳) ۴) ۱۴ (۴)

- ۱۴۵ ارزش موسیقایی سجع‌ها در کدام گزینه کم‌تر است؟
- ۱) دفتر از گفته‌های پریشان بشویم و من بعد پریشان نگویم.
- ۲) یکی را لاله و ورد سزاوار است و دیگری را ناله و درد.
- ۳) خبری که دانی دلی بیازارد، تو خاموش تا دیگری بیارد.
- ۴) شما را باغ باید و ما را چو لاله داغ.

- ۱۴۶ در کدام گزینه «سجع مطرف» به کار رفته است؟
- ۱) هر که با بدان نشیند، نیکی نبیند.
- ۲) هنر چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده.
- ۳) مُلک بی‌دین باطل است و دین بی‌ملک، ضایع.
- ۴) محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

۱۴۷ کدام گزینه با بیت «از خوان تو با نعیم تر چیست؟ / وز حضرت تو کریم تر کیست؟» تناسب معنایی کم‌تری دارد؟

- ۱) گرم نیست روزی ز مهر کسان / خدای است رزاق و روزی‌رسان
- ۲) ضامن رزق همه شد کردگار / کار خدا را به خدا واگذار
- ۳) نمی‌خورد غم روزی کسی که قانع شد / همای هرگز بی‌استخوان نمی‌ماند
- ۴) نپندارم از بنده دم درکشد / خدایش به روزی قلم درکشد

۱۴۸ مفهوم ابیات کدام گزینه با عبارت «گفت: خاموش! که در پستی مردن، به که حاجت پیش کسی بردن.» متناسب است؟

- الف) اظهار فقر پیش فرومایگان مکن / پوشیده دار گوهر شهوار خویش را
 - ب) به ترک مقصد از ممنون خود باشی از آن بهتر / که بهر کامیابی شرمسار آسمان باشی
 - ج) از ره غفلت به گدایی رسی / و ر به خود آیی به خدایی رسی
 - د) به وقت گرسنگی نفس دون گدایی کرد / چو یافت یک لب نان دعوی خدایی کرد
 - ه) نه فلک در پیش چشم اهل همت خرمی‌ست / هر که کام از آسمان جوید گدای خرمن است
- ۱) الف - ب - ه ۲) ب - د - ه ۳) الف - ب - د ۴) ب - ج - ه

۱۴۹ کدام بیت «مسجع» نیست؟

- ۱) ای ساربان آهسته رو کارام جانم می‌رود / و آن دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود
- ۲) محمل بدار ای ساروان تندی مکن با کاروان / کز عشق آن سرو روان گویی روانم می‌رود
- ۳) من مانده‌ام مهجور از او بیچاره و رنجور از او / گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود
- ۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن / من خود به چشم خویشتم دیدم که جانم می‌رود

۱۵۰ در کدام گزینه آرایه ی «سجع متوازی» دیده نمی‌شود؟

- ۱) ظن آن شخص فاسد شد و بازار اینان کاسد.
- ۲) هر که دست از جان بشوید، هرچه در دل دارد بگوید.
- ۳) توانگری به هنر است نه به مال، و بزرگی به عقل است نه به سال.
- ۴) متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد.

۱۵۱ در همه‌ی گزینه‌ها «سجع» وجود دارد، به جز

- ۱) طایفه‌ی دزدان عرب بر سر کوهی نشسته بودند و منفذ کاروان بسته.
- ۲) محال است که هنرمندان بمیرند و بی‌هنران جای ایشان بگیرند.
- ۳) ملک‌زاده‌ای را شنیدم که کوتاه بود و حقیر و دیگر برادران بلند و خوبروی.
- ۴) ای مردان بکوشید یا جامه‌ی زنان بپوشید.

۱۵۲ در کدام یک از ابیات زیر سجع می‌توان یافت؟

- ۱) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است
 - ۲) در کوی نیک‌نامی ما را گذر ندادند
 - ۳) هنگام تنگ‌دستی در عیش کوش و مستی
 - ۴) خوبان پارسی‌گو بخشندگان عمرند
- با دوستان مروت با دشمنان مدارا
گر تو نمی‌پسندی تغییر کن قضا را
کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را
ساقی بده بشارت رندان پارسا را

- ۱۵۳) سجع در کدام عبارت دارای ارزش موسیقایی بیشتری است؟
- ۱) در ایام طفولیت متعبد و شب‌خیز بودم و مولع زهد و پرهیز.
 - ۲) پادشاهی او راست زینده، خدایی او راست در خورنده.
 - ۳) الهی بهشت چون چشم و چراغ است، بی‌دیدار تو درد و داغ است.
 - ۴) مُلک بی‌دین باطل است و دین بی‌ملک ضایع.

- ۱۵۴) در کدام عبارت آرایه سجع به کار نرفته است؟
- ۱) ما را بر کیسه بند نیست و با خلق خدا جنگ نیست.
 - ۲) دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد.
 - ۳) هر که با بدان نشیند نیکی نبیند.
 - ۴) ملک از خردمندان جمال گیرد و دین از پرهیزگاران کمال یابد.

- ۱۵۵) نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟
- ۱) هر نفسی که فرومی‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات.
 - ۲) الهی هر که تو را شناخت، هر چه غیر از تو بود بینداخت.
 - ۳) یک خلقت زیبا، به از هزار خلعت دیبا.
 - ۴) متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد.

- ۱۵۶) واژه‌های کدام گزینه به ترتیب با واژگان «دعوت - شجاعت - سرانه - دست» هم‌وزن هستند؟
- ۱) ناپاک - گل‌ها - صبحدم - عهد
 - ۲) تلخی - مبارز - بتاب - گنجه
 - ۳) حاکم - نگهبان - کتاب - وفا
 - ۴) هوشیار - شیرین - عاشقانه - جنگ

- ۱۵۷) ارزش موسیقایی سجع‌های کدام عبارت بیش‌تر است؟
- ۱) مروّت ندیدم در چنان حالی ریش درویش را به ملامت خراشیدن و نمک پاشیدن
 - ۲) دریغ آدمم تربیت ستوران و آینه‌داری در محلت کوران.
 - ۳) و همی وعظ گفتم با جماعتی دل‌مرده که ره از عالم صورت به معنی نبرده.
 - ۴) بدان که هر جا گل است خار است و بر سر گنج مار است.

- ۱۵۸) «نوع سجع» در کدام عبارت متفاوت است؟
- ۱) هر آینه ما را خردمندی کافی یابد، که تدبیر مملکت را شاید.
 - ۲) آن‌را که حساب پاک است، از محاسبه چه باک است؟
 - ۳) یکی از ملوک عجم دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده.
 - ۴) تا به جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتند و از کربت جورش راه غربت گرفتند.

- ۱۵۹) در کدام گزینه «سجع متوازی» دیده نمی‌شود؟
- ۱) توانگری به هنر است، نه به مال و بزرگی به خرد است، نه به سال.
 - ۲) محبت محب را سوزد نه محبوب را، و عشق طالب را سوزد نه مطلوب را.
 - ۳) گویند روی زیبا مرهم دل‌های خسته است و کلید درهای بسته.
 - ۴) حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح.

- ۱۶۰ امتداد و تعداد هجاهای کدام گزینه با مصراع «آنکه نمرده‌ست و نمیرد تویی» یکسان است؟
- (۱) شعر تو از شرع بدان‌جا رسد
(۲) از پی شاهان اگر چو زر بزنندم
(۳) گر شما را کار افتادی دمی
(۴) چو در دیرم دمی حاضر نبیند

- ۱۶۱ در مصراع مقابل چند «مصوت» وجود دارد؟ «جز نام تو نیست بر زبانم»
- (۱) نه (۲) ده (۳) هشت (۴) هفت

- ۱۶۲ هجاهای مصراع «من بی تو چگونه سوی صحرا بروم» در کدام گزینه آمده است؟
- (۱) - UU - - U - UU - U - -
(۲) - UUU - - U - U - U - -
(۳) - UU - - U - U - UU - -
(۴) - UU - - U - U - UU - -

- ۱۶۳ تعداد «صامت‌ها» در کدام گزینه متفاوت است؟
- (۱) مؤذن (۲) تنفر (۳) موضوعات (۴) نجاری

- ۱۶۴ در مصراع مقابل چند «مصوت» وجود دارد؟ «کشت ما را زندگی ای مرگ آخر همتی»
- (۱) ۱۱ (۲) ۱۲ (۳) ۱۳ (۴) ۱۴

- ۱۶۵ اگر بخواهیم هریک از مصراع‌های شعر زیر، با الگوی هجایی «U - - - U - - - U - - - U - - -» مطابقت داشته باشد، باید واژگان کدام گزینه را انتخاب کنیم؟
- «مرا دردی است دل مداوایش / ولی دائم که دردش را نمی‌باشد»
- (۱) اندر - نمی‌دانم - مداوایی
(۲) در - ندارم - درمانی
(۳) بر - نمی‌یابم - دوایی
(۴) نزد - ندارم - مرهمی

- ۱۶۶ تعداد هجاها در کدام گزینه متفاوت است؟
- (۱) دست‌مایه (۲) بازوان (۳) وام‌دار (۴) پیامبر

- ۱۶۷ تعداد و نوع هجاهای کدام گزینه با مصراع «آتشی در جان ما افروختی» یکسان است؟
- (۱) نشان‌های مردانگی، استوار
(۲) بلکه از خاک او نمانده غبار
(۳) توان خورشید خواندن عارضش را
(۴) گرنه از یاران بدی دیدی چرا

- ۱۶۸ تعداد مصوت‌ها در کدام گزینه بیش‌تر است؟
- (۱) منوچهری (۲) استادانه (۳) زبان‌شناس (۴) سبک‌سرانه

- ۱۶۹ در کدام گزینه تعداد صامت‌ها و مصوت‌ها با واژه‌ی «آیین‌نامه» برابر است؟
- (۱) باد‌نوشی (۲) تراویدن (۳) پنهان‌کاری (۴) خاک‌ساری

- ۱۷۰ واژگان کدام گزینه به ترتیب با واژگان «پنهان، خاک ریز، بینایی، داستان» هم وزن اند؟
 (۱) تنها، جان‌گداز، دستیار، دادیار
 (۲) ایمان، ترسناک، آینه، باغبان
 (۳) سرکش، خنده‌دار، سنگین‌دل، آتشین
 (۴) جاری، جانباز، انسانی، پنجره

- ۱۷۱ در کدام گزینه هجای کشیده وجود ندارد؟
 (۱) کهکشان (۲) پاسداری (۳) هدفمند (۴) تاریک

- ۱۷۲ نمودار هجایی مصراع «هرجا که بینمش همه جانم جهان شود» در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) - U - U - - U U - U - U - -
 (۲) U - U - - U - - - U U
 (۳) - U - - U U - - - U U - - U U -
 (۴) - U - U - U U - - U - U - U U

- ۱۷۳ الگوی هجایی واژه‌ی «رنگ» در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) صامت + مصوت بلند + صامت
 (۲) صامت + مصوت بلند + صامت + صامت
 (۳) صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت
 (۴) صامت + مصوت کوتاه + صامت

- ۱۷۴ علامت «- U - -» با کدام گزینه برابر است؟
 (۱) ندیدم (۲) آورده‌ای (۳) آمده‌ای (۴) سنگ مزن

- ۱۷۵ کدام گزینه بر خلاف وزن نشاط‌آور بیت، مفهومی غم‌آلود دارد؟
 (۱) ای همه هستی ز تو پیدا شده / خاک ضعیف از تو توانا شده
 (۲) باز چو بینیم رخ عاشقان / با طبق سیم نثار آمدیم
 (۳) باده ندارم که به ساغر کنم / گریه کنم تا مژه‌ای تر کنم
 (۴) پای در این ره نه و رفتار بین / حلقه‌ی این در زن و گفتار بین

- ۱۷۶ نخستین کسی که قصیده‌ی تعلیمی تمام و کمالی در شعر فارسی سرود کیست؟
 (۱) ناصر خسرو قبادیانی (۲) سعدی شیرازی (۳) کسایی مروزی (۴) رودکی سمرقندی

- ۱۷۷ زبان فارسی میانه در چه دوره‌هایی کاربرد داشته است؟
 (۱) ۲۰۰ ق.م تا ۳۰۰ م
 (۲) ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م
 (۳) ۳۰۰ م تا ۸۰۰ م
 (۴) ۷۰۰ ق.م تا ۳۰۰ م

- ۱۷۸ عبارت زیر، بیان‌گر تألیف کدام اثر است؟
 «از هر شارسران، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌شان و زندگانی هر یکی از داد و بیداد و آشوب و جنگ و آیین، از گئی نخستین که اندر جهان بود که آیین مردی آورد و مردمان از جانوران پدید آورد، تا یزدگرد شهریار که آخر ملوک عجم بود، اندر ماه محرم و سال بر سیصد و چهل و شش از هجرت، بهترین عالم، محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم»
 (۱) شاهنامه‌ی فردوسی (۲) تاریخ الرسل و الملوک (۳) شاهنامه‌ی ابومنصوری (۴) یادگار زریران

- ۱۷۹ کدام گزینه را نمی‌توان نمونه‌ی شعر تعلیمی یا اندرزی دانست؟
 (۱) چو ما را به غفلت بشد روزگار / تو باری دمی چند فرصت شمار
 (۲) آتشی کردی و گویی صبر کن / من ندانم صبر کردن در تنور
 (۳) برو پاس درویش محتاج دار / که شاه از رعیت بود تاج‌دار
 (۴) بیش ازین کار تو چو بسته نمود / به قناعت بدوز دیده‌ی آز
- ۱۸۰ در کدام گزینه به مراحل سه‌گانه‌ی سیر زبان فارسی اشاره شده است؟
 (۱) باستان، پارتی، میانه (۲) هخامنشی، پهلوی، نو (۳) باستان، میانه، نو (۴) هخامنشی، میانه، دری
- ۱۸۱ زبان پارتی در زمان کدام پادشاهی در ایران رواج داشت؟
 (۱) اشکانیان (۲) مادها (۳) سامانیان (۴) ساسانیان
- ۱۸۲ زبان «پارتی» در چه مناطقی از ایران رواج داشت؟
 (۱) شرق و جنوب غربی (۲) جنوب و جنوب شرقی (۳) غرب و شمال غربی (۴) شمال و شمال شرقی
- ۱۸۳ فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی با چه خطی نوشته می‌شد؟
 (۱) خط پهلوی (۲) خط هیروگلیف (۳) خط اوستایی (۴) خط میخی
- ۱۸۴ کتاب «اوستا» نخستین بار در دوران کدام پادشاهی به نگارش درآمد؟
 (۱) ساسانیان (۲) اشکانیان (۳) هخامنشیان (۴) سامانیان
- ۱۸۵ کدام اثر از نمونه قطعات شعری پهلوی است که در میان اندرزنامه‌های متثور جای دارند؟
 (۱) هزار و یک شب (۲) یادگار زریران (۳) کلیله و دمنه (۴) شاهنامه
- ۱۸۶ ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با روی کار آمدن کدام حکومت پدید آمد؟
 (۱) ساسانیان (۲) سلجوقیان (۳) صفاریان (۴) طاهریان
- ۱۸۷ نوع نثر آثار کدام گزینه متفاوت است؟
 (۱) کیمیای سعادت، کشف‌المحجوب
 (۲) تاریخ بلعمی، التّفهیم
 (۳) سفرنامه‌ی ناصر خسرو، سیاست‌نامه
 (۴) تاریخ بیهقی، قابوس‌نامه
- ۱۸۸ «تاریخ الرّسل و الملوک» اثر کیست؟
 (۱) ابوعلی بلعمی (۲) ابومنصور المعمری (۳) محمد بن زکریای رازی (۴) محمد بن جریر طبری
- ۱۸۹ کدام عبارت درباره‌ی دوره‌ی اول شعر فارسی نادرست است؟
 (۱) شعر غنایی در این عهد با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوّت و استحکام یافت.
 (۲) نخستین کسی که قصیده‌ای تمام و کمال در موضوع موعظه و نصیحت ساخت، «ناصر خسرو» بود.
 (۳) شعر حکمی و اندرزی هم در این عهد به وجود آمد و در دوره‌ی سلجوقیان به پختگی رسید.
 (۴) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، حماسه، مدحی و غنایی بود.

۱۹۰ «پدر شعر فارسی» لقب کیست؟

- (۱) فردوسی (۲) رودکی (۳) انوری (۴) شهید بلخی

۱۹۱ در زمان سامانیان، کدام شهر عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد؟

- (۱) توس (۲) بخارا (۳) نیشابور (۴) بلخ

۱۹۲ در کدام گزینه آرایه‌ی تکرار وجود ندارد؟

- (۱) راستی گر چه به بالای تو می‌ماند سرو / نسبت قد تو با سرو روان نتوان کرد
 (۲) بیا و برگ سفر ساز و زاد ره برگیر / که عاقبت برود هر که او ز مادر زاد
 (۳) دوستان را ز غم دوست امان بخشیدند / بوستان را گل صد برگ به بار آوردند
 (۴) می تلخ نباشد چو ز دست تو ستانند / کز دست تو گر زهر بود نوش توان کرد

۱۹۳ در زمان سامانیان، عمده‌ترین مرکز فرهنگی کدام شهر بود؟

- (۱) بخارا (۲) شیراز (۳) اصفهان (۴) نیشابور

۱۹۴ کدام عبارت درباره‌ی شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نادرست است؟

- (۱) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.
 (۲) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.
 (۳) شاعران این عصر، بیش‌تر به مفاهیم ذهنی و تعالیم کلی اخلاقی نظر داشتند.
 (۴) در این دوران حماسه‌ی ملی ایران و شعر حماسی با فردوسی به اوج رسید.

۱۹۵ تاریخ الرُّسل و الملوک را چه کسی به زبان فارسی ترجمه کرد؟

- (۱) ابومنصور المَعْمَری (۲) محمد بن زکریای رازی (۳) ابوعلی بلعمی (۴) ابوعلی سینا

۱۹۶ چه کسی برای نخستین بار قصیده‌ی تمام و کمال با موضوع حکمی و اندرزی (تعلیمی) سرود؟

- (۱) ناصر خسرو (۲) رودکی (۳) کسایی مروزی (۴) فردوسی

۱۹۷ پدر شعر فارسی لقب کیست؟

- (۱) رودکی (۲) فردوسی (۳) سعدی (۴) حافظ

۱۹۸ فارسی دری، نخست در چه مناطقی رواج یافت؟

- (۱) غرب و جنوب غربی (۲) شمال و شمال غربی (۳) جنوب و جنوب شرقی (۴) شرق و شمال شرقی

۱۹۹ در کدام عبارت، سجع متوازی به کار رفته است؟

- (۱) استعداد بی‌تربیت دریغ است و تربیت نامستعد ضایع.
 (۲) شدت نیکان روی در فرج داد و دولت بدان سر در نشیب.
 (۳) روز قیامت آن بود که بنده‌ی صالح را به بهشت برند و خداوندگار فاسق به دوزخ.
 (۴) پیداست که قوت طاعت در لقمه‌ی لطیف است و صحت عبادت در کسوت نظیف.

۲۰۰ در بیت زیر، به ترتیب چند هجای کوتاه و چند هجای کشیده وجود دارد؟
 «این مطرب از کجاست که برگفت نام دوست / تا جان و جامه بذل کنم بر پیام دوست»
 (۱) هشت - چهار (۲) هشت - پنج (۳) نه - چهار (۴) نه - پنج

۲۰۱ «ی» و «و» در واژه‌های کدام گزینه تماماً مصوت است؟
 (۱) پیری، میراث، زودآشنا، موسیقی (۲) مساوی، اندوه، توانایی، نزدیک
 (۳) نخستین، مداوم، نوزاد، زیرکی (۴) زیرنویس، سیلاب، وسیله، آویخته

۲۰۲ تعداد صامت‌ها و مصوت‌های مصراع زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟
 «ای صبا امشب مدد فرمای»
 (۱) پانزده، یازده (۲) پانزده، ده (۳) شانزده، ده (۴) شانزده، ده

۲۰۳ کدام اثر مشهور فارسی در سال ۳۴۶ نوشته شد و موضوع آن چه بود؟
 (۱) التفهیم - علم نجوم (۲) ترجمه‌ی تفسیر طبری - تفسیر قرآن
 (۳) شاهنامه‌ی ابومنصوری - تاریخ گذشته‌ی ایران (۴) تاریخ بلعمی - تاریخ پادشاهان ایران

۲۰۴ عصر اندیشه‌ی استقلال ملی ایران کدام دوره است و با کدام حکومت هم‌زمان بوده است؟
 (۱) قرن ششم - سلجوقیان (۲) دوره‌ی سبک عراقی - سلجوقیان
 (۳) دوره‌ی سبک خراسانی - غزنویان (۴) قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم - سامانیان

۲۰۵ نشانه‌های مقابل انواع هجاها در کدام گزینه درست است؟
 (۱) کوتاه ← - / بلند ← U / کشیده ← - U
 (۲) کوتاه ← U / بلند ← - / کشیده ← - U
 (۳) کوتاه ← U / بلند ← U - / کشیده ← - - U
 (۴) کوتاه ← - / بلند ← - U / کشیده ← U U

۲۰۶ نشانه‌های مصراع «تو را من چشم در راهم» کدام است؟
 (۱) U - U - U - U (۲) U - - - U - - - U
 (۳) U - U - U U (۴) U - - - U - U

۲۰۷ کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) شاخه شمالی از گروه زبان‌های غربی را پارسی «میانه» یا «پهلوی» می‌گویند.
- (۲) از نظر تاریخی، زبان‌های ایرانی را به سه دسته‌ی عمده (فارسی باستان، فارسی میانه و فارسی نو) تقسیم می‌کنند.
- (۳) زبان‌های ایرانی میانه به دو گروه (میانه غربی و میانه شرقی) تقسیم شوند.
- (۴) فارسی باستان در دوره‌ی هخامنشیان رایج بود و آثار باقی مانده از آن به خط میخی نوشته شده است.

۲۰۸ ادبیات فارسی دری، پس از برافتادن ساسانیان، به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با کدام دولت اسلامی، پدید آمد؟
 (۱) صفاریان (۲) طاهریان (۳) سامانیان (۴) غزنویان

- ۲۰۹ گروه زبان‌های ایرانی را به چند دسته تقسیم می‌کنند؟ و نام آن‌ها چیست؟
 (۱) ۹ - پهلوانیک، دری
 (۲) ۲ - میانه‌ی غربی، میانه‌ی شرقی
 (۳) ۳ - پهلوانیک، پارسی، دری
 (۴) ۳ - باستان، میانه، نو
- ۲۱۰ در قرن چهارم و پنجم، اولین قصیده‌ی حکمی و اندرزی را به طور تمام و کمال، چه کسی سرود و کدام شاعر شیوه‌ی او را ادامه داد؟
 (۱) رودکی، شهید بلخی
 (۲) کسایی مروزی، شهید بلخی
 (۳) رودکی، ناصر خسرو
 (۴) کسایی مروزی، ناصر خسرو
- ۲۱۱ رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، چه بود؟
 (۱) حکمی، مدحی، عرفانی
 (۲) مدحی، حماسی، غنایی
 (۳) حماسی، عرفانی، نمایی
 (۴) غنایی، نمایی، حکمی
- ۲۱۲ با توجه به زبان پهلوی، کدام قطعات شعری در میان اندرنامه‌های مثنوی جای گرفته‌اند؟
 (۱) کلیله و دمنه، هزار و یک شب
 (۲) یادگار زریران، کلیله و دمنه
 (۳) درخت آسوریک، یادگار زریران
 (۴) هزار و یک شب، درخت آسوریک
- ۲۱۳ ادبیات فارسی دری، هم‌زمان با کدام دولت پدید آمد؟
 (۱) سامانیان
 (۲) صفاریان
 (۳) ساسانیان
 (۴) طاهریان
- ۲۱۴ با توجه به تقسیم‌بندی زبان‌های ایرانی از روزگار قدیم، در زبان فارسی میانه، شاخه‌ی جنوبی از گروه غربی را چه می‌نامیدند؟
 (۱) پارسی
 (۲) پهلوانیک
 (۳) پهلوی
 (۴) فارسی باستان
- ۲۱۵ معنی چند واژه، درست است؟
 (شب‌رو: راهزن) (وقب: برآمدگی اندام) (مسلخ: رخت‌کن حمام) (خیل: گروه) (نقض: خوش و خرم) (نموده: نشان داده) (کیش: سرنیزه) (زلت: خواری)
 (۱) چهار
 (۲) پنج
 (۳) شش
 (۴) هفت
- ۲۱۶ «مسلط، کنج، چنبره‌ی گردن، پیوستگی» به ترتیب، معانی کدام واژه‌هاست؟
 (۱) سلطه، بیغوله، غارب، اتصال
 (۲) قهار، اکناف، وقب، متصل
 (۳) سلطه، گوشه، گرده، اتصال
 (۴) جبار، بیغوله، آخره، وصلت
- ۲۱۷ زبان رایج در دوره‌ی اشکانیان، هخامنشیان، ساسانیان و طاهریان به ترتیب کدام است؟
 (۱) پارسی، پهلوی، فارسی باستان، فارسی نو
 (۲) فارسی میانه، فارسی باستان، دری، پارسی
 (۳) پهلوی، فارسی میانه، پارسی، دری
 (۴) پارسی، فارسی باستان، پهلوی، دری

۲۱۸ کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) زبان پهلوی، زبان رسمی طاهریان و زبان محاوره و مکاتبه‌ی مقامات دولتی بوده است.
- (۲) «یادگار زریران» در زمهری آثار غیردینی است اما رنگ دینی دارد.
- (۳) منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» اصل پارسی دارند.
- (۴) «کلیه و دمنه» و «هزار و یک شب» در اصل به زبان پهلوی بوده که اصل آن‌ها از میان رفته است.

۲۱۹ فارسی دری، نخست در کدام منطقه رواج پیدا کرد؟

- (۱) در مغرب و شمال غربی ایران
- (۲) در مرکز ایران
- (۳) مشرق و شمال شرقی ایران
- (۴) مرکز و جنوب غربی ایران

۲۲۰ چرا اغلب آثار ادبی پهلوی به کتابت در نیامده است؟

- (۱) چون بیشتر این آثار، دینی زردشتی است و فاقد اعتبار بوده است.
- (۲) با روی کار آمدن زبان دری موجودیت خود را از دست داد.
- (۳) به خاطر تغییرات و تحریف‌هایی که در این آثار پدید آمد.
- (۴) به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته است.

۲۲۱ «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» در اصل به چه زبان و نوشته‌ای بوده است؟

- (۱) پهلوی، منظوم
- (۲) پارسی، منظوم
- (۳) پهلوی، مثنوی
- (۴) پارسی، مثنوی

۲۲۲ ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود با کدام دولت پدید آمد؟

- (۱) طاهریان
- (۲) ساسانیان
- (۳) اشکانیان
- (۴) سامانیان

۲۲۳ نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی کدام زبان بود؟

- (۱) ایرانی میانه
- (۲) زبان دری
- (۳) زبان پارسی
- (۴) زبان پهلوی

۲۲۴ آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر چه نوع آثاری است؟

- (۱) قطعات تعلیمی و اخلاقی
- (۲) رساله‌های غیردینی
- (۳) آثار ادبی مثنوی و منظوم
- (۴) دینی زردشتی

۲۲۵ فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به کدام زبان بود؟

- (۱) فارسی باستان
- (۲) فارسی میانه
- (۳) پهلوی
- (۴) پارسی

۲۲۶ همه‌ی گزینه‌ها در مورد بیت زیر، درست است به جز:

«چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود / دیگران را خیره‌خیره دل چرا باید خلیل»

- (۱) تغییر معنایی واژه‌ی خسته و کاربرد کهن واژه‌ی خلیل
- (۲) کاربرد «را» در معنی کسره‌ی اضافه
- (۳) کثرت واژگان غیرفارسی
- (۴) محتوا و درون‌مایه‌ی حکمی و اخلاقی دارد.

۲۲۷) سبک نثر کدام گزینه متناسب با «دوره‌ی دوم» نیست؟

- ۱) این ضحاک را اژدها به وی از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ بر رسته دراز.
- ۲) ایام و لیالی سواد عمر را به سیر متوالی در نور دیده. صبح مشیب از مشارق بردمیده.
- ۳) هر چند به سر قیام می‌نماید سیاه‌کار است. اگر چه اندرون‌دار است، نتوان گفت که رازدار است.
- ۴) شفق به رسم اندوه‌زدگان رخسار به خون دل شسته است. ستاره بر عادت مصیبت‌رسیدگان بر خاکستر نشسته است.

۲۲۸) عبارت زیر معرف کدام اثر است؟

- «این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سیّد ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم.»
- ۱) تاریخ بلعمی ۲) شاهنامه‌ی ابومنصوری ۳) تفسیر طبری ۴) تفسیر کمبریج

۲۲۹) الگوی هجایی کلمه «آب» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) صامت + مصوت بلند + صامت
۲) صامت + مصوت کوتاه + مصوت بلند
۳) مصوت بلند + صامت
۴) مصوت کوتاه + صامت

۲۳۰) در کدام گزینه هجای کشیده وجود ندارد؟

- ۱) مستانه ۲) دستیاری ۳) روزگار ۴) آسیب

۲۳۱) تعداد صامت‌ها و مصوت‌های زبان فارسی در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) ۲۹ صامت و ۹ مصوت
۲) ۲۳ صامت و ۹ مصوت
۳) ۲۳ صامت و ۶ مصوت
۴) ۲۹ صامت و ۶ مصوت

۲۳۲) «مقدار آوایی که دهان با یک بار باز شدن آن را ادا می‌کند» چه نام دارد؟

- ۱) مصوت ۲) واج ۳) وزن ۴) هجا

۲۳۳) مهم‌ترین راه پرورش هوش موسیقایی کدام است؟

- ۱) افزایش تمرین شنیداری
۲) توجه به سبک شعری
۳) کاهش تمرین نوشتاری
۴) عدم توجه به وزن شعر

۲۳۴) کدام گزینه از ویژگی‌های نثر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است؟

- ۱) توجه به موضوعات حماسی، ملی و تاریخی
۲) توجه به واقعیت بیرونی و آوردن ترکیب‌های تازه
۳) مهارت در انواع توصیف و استفاده از آرایه‌های تازه
۴) کاربرد بسیار اصطلاحات علمی و اشعار و امثال

۲۳۵) کدام گزینه از ویژگی‌های نثر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است؟

- ۱) اعلام زبان فارسی دری به‌عنوان زبان رسمی کشور
۲) ایجاد یک حکومت مستقل ایرانی در کشور
۳) رواج رسم‌ها و سنت‌های فرهنگی کهن ایرانی
۴) ضعیف شدن حکومت بغداد و احیای عظمت ایران

۲۳۶ کدام ویژگی نوشتاری در متن زیر وجود دارد؟

«و این ضحاک را، اژدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود، بزرگ، برزسته دراز، و سر آن به کردار ماری بود و آن را زیر جامه اندر داشتی، و هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست و از این قیل مردمان از او بترسیدندی، و عرب او را ضحاک گفتند.»

- ۱) جملات طولانی با آوردن مترادف‌های فراوان
- ۲) سادگی و پرهیز از به‌کار بردن اصطلاحات علمی و اشعار
- ۳) استفاده از ترکیبات دشوار
- ۴) استفاده فراوان از واژگان عربی

۲۳۷ کدام گزینه درباره «ترجمه تفسیر طبری» نادرست است؟

- ۱) این کتاب به صورت اثری مستقل درآمده است.
- ۲) اصل کتاب متعلق به محمدبن جریر طبری است.
- ۳) جمعی از دانشمندان آن را به زبان فارسی برگرداندند.
- ۴) اصل کتاب به زبان عربی تألیف شده است.

۲۳۸ کدام حکومت زبان فارسی دری را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد؟

- ۱) طاهریان
- ۲) سامانیان
- ۳) ساسانیان
- ۴) صفاریان

۲۳۹ کدام شاعر در موضوع «موعظه و نصیحت» قصیده تمام و کمال سرود و چه شاعری شیوه او را ادامه داد؟

- ۱) رودکی - عنصری
- ۲) کسایی مروزی - ناصرخسرو
- ۳) فرخی - منوچهری
- ۴) فردوسی توسی - شهید بلخی

۲۴۰ در کدام گزینه زبان‌های ایرانی به ترتیب زمان نوشته شده‌اند؟

- ۱) باستان - پهلوی - دری
- ۲) باستان - دری - نو
- ۳) باستان - نو - میانه
- ۴) باستان - میانه - پهلوی

۲۴۱ زبان رسمی دوران ساسانی کدام بود؟

- ۱) دری
- ۲) فارسی نو
- ۳) فارسی باستان
- ۴) پهلوی

۲۴۲ متن زیر که از تاریخ بلعمی است، به کدام ویژگی نثر در سبک خراسانی اشاره دارد؟

«و بدان که نخستین چیزی که حق تعالی آفرید، قلم را آفرید؛ چنانکه پیغامبر علیه السلام فرمود: «أول ما خلق الله تعالی القلم»، و قلم را فرمود که بر لوح بگردد و بنویس هر چه تا قیامت بنخواهد بود؛ پس هر چه خواست آفریدن و خواست بودن تا رستخیز، همه قلم بنوشت به امر حق عز و جل.»

- ۱) استفاده از لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های دیگر
- ۲) تکرار فعل یا اسم‌ها به حکم ضرورت معنی
- ۳) استفاده از دو نشانه برای یک متمم
- ۴) افزایش یافتن کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

۲۴۳ در کدام گزینه نام شاعرانی آمده است که تربیت یافته اواخر عهد سامانی بودند و دربار غزنویان نیز به وجود آنان آراسته بود؟

- (۱) شهید بلخی - فرخی - رودکی
(۲) عنصری - رودکی - فردوسی
(۳) عنصری - فرخی - منوچهری
(۴) شهید بلخی - منوچهری - فردوسی

۲۴۴ کدام گزینه درباره شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم نادرست است؟

(۱) سادگی فکر و روانی کلام
(۲) به کارگیری انواع توصیف
(۳) کاربرد ترکیب‌های تازه و استعاره‌های دل‌پذیر
(۴) توجه شاعران به امور معنوی و احوال درونی

۲۴۵ درباره «شاهنامه ابومنصوری» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.
(۲) موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران است.
(۳) مقدمه آن از بین رفته و تنها فصل‌های ۱ و ۲ آن باقی مانده است.
(۴) این اثر از نثرهای دوره سامانی است.

۲۴۶ دوره تألیف کدام اثر متفاوت است؟

- (۱) تاریخ طبری
(۲) ترجمه تفسیر طبری
(۳) تاریخ بلعمی
(۴) شاهنامه ابومنصوری

۲۴۷ کدام اثر فرهنگی - ادبی در ایران پیش از اسلام به صورت شفاهی به دوره‌های بعد منتقل شده است؟

(۱) اوستا
(۲) کلیله و دمنه
(۳) یادگار زریران
(۴) هزار و یک شب

۲۴۸ عبارت زیر معرف کدام اثر است؟

«از منظومه‌های تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی است که در میان اندرزنانه‌های مثنوی قرار گرفته است و اصل پارتی دارد.»

- (۱) یادگار زریران
(۲) هزار و یک شب
(۳) اوستا
(۴) کلیله و دمنه

۲۴۹ در کدام یک از جملات زیر «سجع مطرف» به چشم می‌خورد؟

- (۱) طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.
(۲) آنکه از جمال عقل محجوب است، خود به نزدیک اهل بصیرت معذور.
(۳) هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات.
(۴) گاه از دیدن خط مکتوب متعش و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.

۲۵۰ سجع در کدام گزینه ارزش موسیقایی کمتری دارد؟

- (۱) دوستی را که به عمری فرا چنگ آرند نشاید که به یک دم بیازارند.
(۲) گفت: خاموش! که در پستی مردن به که حاجت پیش کسی بردن.
(۳) جوانمرد که بخورد و بدهد به از عابد که روزه بدارد و بنهد.
(۴) توانگری به هنر است نه به مال و بزرگی به عقل است نه به سال.

۲۵۱) نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال
- ۲) ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع
- ۳) مال از بهر آسایش عمر است نه عمر از بهر گرد کردن مال
- ۴) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل

۲۵۲) کدام بیت این غزل حافظ «مسجع» است؟

- ۱) خوبان پارسی گو بخشندگان عمرند / ساقی بده بشارت رندان پارسا را
- ۲) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروّت، با دشمنان مدارا
- ۳) سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد / دلبر که در کف او موم است سنگ خارا
- ۴) هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی / کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را

۲۵۳) در کدام گزینه مصوّت بلند «و» و «ی» وجود دارد؟

- ۱) مورچه - بیدار
- ۲) وفا - شهریار
- ۳) راهوار - بیان
- ۴) خواری - خیار

۲۵۴) همه هجاهای زیر به جز هجای کشیده است.

- ۱) خواب
- ۲) کاشت
- ۳) سیب
- ۴) شب

۲۵۵) واج «یا» در واژه‌های سه و چهار کدام گروه صامت است؟

- ۱) آینده - استواری - تاریکی - آسایشگاه - یاد - زندگی
- ۲) دلاوری - یاران - پیرو - دیدار - یاور - پیر
- ۳) آفتابی - آتشین - پاینده - این - پایه - پایانه
- ۴) ایرانی - چیدن - پایان - نهایت - جهانی - رحیم

۲۵۶) تعداد هجاهای کدام گزینه بیشتر است؟

- ۱) نامه‌رسان
- ۲) پیش‌دانشگاهی
- ۳) زبان‌نفهم
- ۴) بی‌پناهی

۲۵۷) کدام گزینه با مصراع زیر هم وزن است؟

- «اگر پای در دامن آری چو کوه»
- ۱) من از این جا به ملامت نروم
 - ۲) آب زیند راه را، هین که نگار می‌رسد
 - ۳) توانا بود هر که دانا بود
 - ۴) خلوتم چراغان کن، ای چراغ روحانی

۲۵۸) تعداد واج‌های کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) اصطلاحات
- ۲) دلبستگی
- ۳) آتشفشان
- ۴) ارتجاعی

۲۵۹) ادبیات فارسی دری هم‌زمان با دولت پدید آمد و منطقه جغرافیایی زبان فارسی دری در ناحیه ایران بوده است.

- ۱) طاهریان - مشرق و شمال شرق
- ۲) صفاریان - مغرب و جنوب غربی
- ۳) آل بویه - نواحی شمال غربی
- ۴) تیموریان - جنوب و جنوب شرقی

۲۶۰ کدام شاعر در موضوع موعظه و نصیحت، قصیده تمام و کمال سرود؟ چه شاعری شیوه او را ادامه داد؟

- (۱) کسایی مروزی - ناصر خسرو
(۲) ناصر خسرو - سعدی
(۳) رودکی - شهید بلخی
(۴) عنصری - منوچهری

۲۶۱ در کدام بیت «سجع» وجود ندارد؟

- (۱) ای دلبر و مقصود ما ای قبله و معبود ما / آتش زدی در عود ما، نظاره کن در دود ما
(۲) رازدار من تویی ای شمع یار من تویی / غمگسار من تویی، من آن تو، تو آن من
(۳) ای که دستت می‌رسد کاری بکن / پیش از آن کز تو نیاید هیچ کار
(۴) زین وانمودها برآ، زین نانمودن‌ها گرا / کان کس که داند کیمیا، پنهان کند ز اهل طلب

۲۶۲ در کدام گزینه «سجع متوازن» به کار رفته است؟

- (۱) هنر چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده.
(۲) هر که را زر در ترازوست، زور در بازوست.
(۳) خبری که دانی دلی بیازارده، تو خاموش باش تا دیگری بیارد.
(۴) گاه از دیدن خط مکتوب مشتعل و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.

۲۶۳ کدام منظومه‌ها هر دو اصلی به زبان پارسی دارند؟

- (۱) درخت آسوریک و هزار و یک شب
(۲) یادگار زریران و کلیله و دمنه
(۳) درخت آسوریک و یادگار زریران
(۴) یادگار زریران و هزار و یک شب

۲۶۴ متن زیر به معرفی کدام قرن پرداخته است؟

«این قرن، دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود. پایه حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد که زبان فارسی را با ادبیات غنی آن به اوج رساند. در مجموع، این قرن، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.»

- (۱) ششم
(۲) پنجم
(۳) سوم
(۴) چهارم

۲۶۵ در کدام گزینه سیر خط فارسی از پیش از اسلام تا به امروز آمده است؟

- (۱) میخی - اوستایی - پهلوی - عربی
(۲) میخی - پهلوی - عربی - اوستایی
(۳) اوستایی - میخی - پهلوی - عربی
(۴) اوستایی - میخی - عربی - پهلوی

۲۶۶ متن زیر به معرفی کدام زبان فارسی پرداخته است؟

«این زبان در دوره هخامنشیان ۵۵۹ تا ۳۳۰ ق. م) رایج بود. آثار بر جای مانده از این زبان فارسی، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.»

- (۱) پهلوانیک
(۲) فارسی باستان
(۳) پارسی میانه
(۴) فارسی دری

۲۶۷ زبان‌های ایرانی را از نظر تاریخی به سه دسته عمده تقسیم می‌کنند. این تقسیم‌بندی در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی دری
(۲) فارسی باستان - پهلوانیک - پارسی
(۳) فارسی میانه - پارسی - فارسی دری
(۴) فارسی میانه - پهلوانیک - فارسی نو

۲۶۸

- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم نیست؟
- (۱) دشواری فکری و پیچیدگی کلام
(۲) آوردن ترکیب‌های تازه و استعاره‌های دل‌پذیر
(۳) به کارگیری انواع توصیف
(۴) توجه و نظر بیشتر به واقعیت بیرونی

۲۶۹

- شعر حماسی با به اوج خود رسید و شعر غنایی با دو شاعر مشهور و قوت و استحکام یافت.
- (۱) فردوسی - رودکی - کسایی
(۲) فردوسی - رودکی - شهید بلخی
(۳) رودکی - شهید بلخی - ناصر خسرو
(۴) ناصر خسرو - رودکی - شهید بلخی

۲۷۰

- کدام گزینه دربارهٔ زبان میانه یا پهلوی نادرست است؟
- (۱) این زبان، زبان رسمی دورهٔ ساسانی بود.
(۲) این زبان، میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد.
(۳) آثاری که به این زبان نوشته شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.
(۴) آثار فراوانی در نظم و نثر از این زبان تا امروز باقی مانده است.

۲۷۱

- زبان در دورهٔ اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوران نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است. این زبان در و شمال شرقی ایران متداول بوده است.
- (۱) پهلوی - ساسانیان - شرق
(۲) پارتی - ساسانیان - شمال
(۳) پهلوی - سامانیان - شمال
(۴) پارتی - سامانیان - شرق

۲۷۲

- در کدام گزینه رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم آمده است؟
- (۱) حماسی - عرفانی - تعلیمی
(۲) عرفانی - مدحی - تعلیمی
(۳) حماسی - عرفانی - غنایی
(۴) حماسی - مدحی - غنایی

۲۷۳

- در کدام دوره شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) به پختگی رسید؟
- (۱) سامانیان
(۲) آل بویه
(۳) صفاریان
(۴) سلجوقیان

۲۷۴

- متن زیر به معرفی کدام نویسنده پرداخته است؟
- «وی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند که هم‌زمان با ترجمهٔ این کتاب اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود»
- (۱) ابوعلی بلعمی
(۲) ابومنصور معمری
(۳) ابوعلی سینا
(۴) ابوالمظفر ابوصالح

۲۷۵

- کدام کتاب عربی را جمعی از دانشمندان زمان به فارسی برگرداندند و ترجمه نمودند؟
- (۱) کلیله و دمنه
(۲) هزار و یک شب
(۳) تفسیر طبری
(۴) شاهنامهٔ ابومنصوری

۲۷۶

- کدام شهر در زمان سامانیان، عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد؟
- (۱) بغداد
(۲) هرات
(۳) بخارا
(۴) تبریز

۲۷۷

- در کدام دوره زبان فارسی باستان در میان ایرانیان رایج بود؟
- (۱) هخامنشان
(۲) اشکانیان
(۳) ساسانیان
(۴) سامانیان

۲۷۸ در کدام عبارت آرایه‌ی «سجع» نمی‌توان یافت؟

- ۱) شنیدم که هم در آن روز بر دشمن ظفر یافتند. ملک سرو چشمش ببوسید و در کنار گرفت.
- ۲) جماعتی آهنگ گریز کردند. پسر نعره زد و گفت: ای مردان بکوشید یا جامه‌ی زنان بپوشید.
- ۳) پسر گفت: ای پدر، کوتاه خردمند به که نادان بلند. نه هر چه به قامت مهتر به قیمت بهتر.
- ۴) دیگر عروس فکر من از بی‌خیالی سر بر نیارد و دیده‌ی یأس از پشت پای خجالت بر ندارد.

۲۷۹ کدام گزینه با واژه‌ی سعادت هم وزن است؟

- ۱) چمن ۲) جوانی ۳) همت ۴) محنت

۲۸۰ در کدام گزینه‌های زیر، هر دو واژه هم وزن هستند؟

- ۱) سیمین - خوبی ۲) پرتو - پرستو ۳) صدق - گل ۴) سوار - گلزار

۲۸۱ در همه‌ی عبارات به جز عبارت آرایه‌ی «سجع» یافت می‌شود.

- ۱) حکایت کرد مرا دوستی که شمع شب‌های غربت بود و تعویذ شب‌های کربت.
- ۲) ملک را پند وزیر ناصح موافق طبع مخالف نیامد، روی از این سخن در هم کشید.
- ۳) الهی! بر عجز خود آگاهم و بر بیچارگی خود گواهم، خواست خواست توست، من چه خواهم.
- ۴) وقتی از اوقات با جمعی آزادگان در بلاد آذربایگان می‌گشتیم و بر حمرای هر چمن و خضرای هر دمن می‌گذشتیم.

۲۸۲ در کدام گزینه واژه‌های هم وزن: شعر، تعداد، ذلت، خواسته، آمده است؟

- ۱) فعل، یکسان، ترتیب، مستانه ۲) سرد، بیدار، آغاز، آورده
۳) نامه، مصراع، خواهش، فایده ۴) زهر، انسان، وحدت، راهبر

۲۸۳ واژه‌های کدام گزینه به ترتیب با واژه‌های «آغاز، لطف، خواهش، بلند» هم وزن هستند؟

- ۱) آثار، دسته، خوابید، زمین ۲) احسان، کار، مدرک، بادام ۳) معبود، عشق، دلبر، سراب ۴) آبرو، جان، بیدل، بنفشه

۲۸۴ در عبارات زیر تعداد و نوع سجع‌ها در کدام گزینه درست است؟

- «الهی! بیاموز تا شریعت بدانیم، برافروز تا در تاریکی نمایم، تو بساز که دیگران ندانند، تو بنواز که دیگران نتوانند، الهی: بساز کار من و منگر به کردار من، دلی ده که طاعت افزون کند، طاعتی ده که بهشت رهنمون کند، الهی از کشته‌ی تو خون نیاید و از سوخته‌ی تو دود، کشته‌ی تو به کشتن شاد و سوخته‌ی تو به سوختن خوشود»
- ۱) دو متوازی، چهار متوازن، سه مطرف ۲) دو متوازی، یک متوازن، پنج مطرف
۳) سه متوازی، دو متوازن، چهار مطرف ۴) سه متوازی، سه متوازن، سه مطرف

۲۸۵ در کدام گزینه ترتیب قرار گرفتن واژه‌های هم‌وزن با واژه‌های «آشنا، گلزار، مراقبت، نیاز» دیده می‌شود؟

- ۱) خواسته، ابیات، سپیدرود، پرند ۲) دشمنی، عرفان، عبارات، قصیده
۳) دوستی، تحقیق، غزل‌سرا، دقیق ۴) نیلگون، آسمان، ستایشی، جهان

- ۲۸۶ کدام مصراع هم وزن مصراع: بنشینم و صبر پیش گیرم، می باشد؟
 (۱) ای مرهم ریش دردمندان
 (۲) گر هزار است بلبل این باغ
 (۳) هر کو نکاشت مهر و زخوبی گلی نجید
 (۴) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای

- ۲۸۷ در واژه‌های زیر به ترتیب چند مصوت بلند و چند مصوت کوتاه یافت می‌شود؟
 «ره‌پیمایی، آدمیت، ناورد، سیلاب»
 (۱) (چهار، -)، (دو، یک)، (دو، یک)، (یک، یک)
 (۲) (سه، یک)، (سه، یک)، (یک، دو)، (-، دو)
 (۳) (چهار، یک)، (دو، دو)، (یک، یک)، (دو، -)
 (۴) (سه، یک)، (دو، دو)، (یک، یک)، (یک، یک)

- ۲۸۸ واژه‌های هم وزن، (استین، تور، اختیار، توبه) به ترتیب در کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) داستان، شعر، کارگر، این
 (۲) شیرین، پارس، امتداد، برو
 (۳) شاعری، ضربه، دستگیر، کار
 (۴) واج‌ها، درد، پیشه‌ور، نقل

- ۲۸۹ کدام گزینه با واژه‌ی «خوبی» هم وزن است؟
 (۱) روان
 (۲) میعاد
 (۳) بدی
 (۴) جانان

- ۲۹۰ نوع سجع در همه‌ی ابیات به استثنای بیت یکسان است.
 (۱) نومید مشو ای جان در ظلمت این زندان
 (۲) برگ و نوای من تویی باد صبای من تویی
 (۳) لطف نهران به جلوه آر تا برود دلم زکار
 (۴) از حد چو بشد دردم در عشق سفر کردم
 کان شاه که یوسف را از حبس خرید آمد
 عقده‌ی غنچه‌ی دلم از تو گشاد می‌شود
 حسن چو جلوه می‌کند عشق زیاد می‌شود
 یا رب چه سعادت‌ها که زین سفرم آمد

- ۲۹۱ نوع هجای کدام واژه با واژه‌های دیگر متفاوت است؟
 (۱) آب
 (۲) کار
 (۳) جان
 (۴) سیب

- ۲۹۲ در کدام گزینه، سجع مطرف به کار رفته است؟
 (۱) الهی بر تارک ما خاک خجالت نثار مکن و ما را به بلای خود گرفتار مکن.
 (۲) راننده‌ی چرخ و زمان است و آورنده‌ی بهار و خزان است.
 (۳) سپاس باد یزدان دانا را که آفریدگار جهان است و داننده‌ی آشکار و نهان است.
 (۴) طالب دنیا رنجور است و طالب عقبی مزدور است و طالب مولی مسرور است.

- ۲۹۳ در کدام گزینه سجع «مطرف» هست؟
 (۱) هرچه در دل فرود آید، در دیده نکو نماید.
 (۲) هنر چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده.
 (۳) منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.
 (۴) مال از بهر آسایش عمر است، نه عمر از بهر گرد کردن مال.

- ۲۹۴ ارزش موسیقایی کدام عبارت مسجع از دیگر عبارات کم‌تر است؟
 (۱) متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد.
 (۲) خردمندان گفته‌اند: هر که سخن نسنجد از جوابش برنجد.
 (۳) هر که در زندگی نانش نخورند، چون بمیرد نامش نبرند.
 (۴) دو کس دشمن ملک و دین‌اند: پادشاه بی‌حلم و زاهد بی‌علم.

۲۹۵ نخستین بار سجع در به کار گرفته شد.

- (۱) کليلة و دمنه‌ی ابوالمعالی
 (۲) نثر خواجه عبدالله انصاری
 (۳) گلستان سعدی
 (۴) مرزبان‌نامه‌ی سعدالدین وراوینی

۲۹۶ در کدام گزینه، هجای کشیده نیست؟

- (۱) تو با خلق نیکی کن ای نیکبخت
 (۲) تا خبر دارم از او، بی‌خبر از خویشتم
 (۳) هر آدمی که نظر با یکی ندارد و دل
 (۴) ز خاک آفریدت خداوند پاک

۲۹۷ تنها بیت مردّف است.

- (۱) خسرانمان بششد سوی آب روان
 (۲) آتش است این بانگ نای و نیست باد
 (۳) ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد
 (۴) جوانسی سر از رأی مادر بتافت
 چنان چون شده باز جوید روان
 هر که این آتش ندارد، نیست باد
 خوبیِ قمر بهتر یا آن که قمر سازد
 دل دردمندش به آذر بتافت

۲۹۸ کدام سجع، تضمین المزدوج نامیده نمی‌شود؟

- (۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
 (۲) اگر رفیق شفیقی، درست پیمان باش
 (۳) به گوش هوش نبوش از من و به عشرت کوش
 (۴) عالم بی‌عمل، درخت بی‌بر و زاهد بی‌علم، خانه‌ی بی‌در

۲۹۹ اصلی‌ترین عامل موسیقی شعر چیست؟

- (۱) تخیل
 (۲) وزن
 (۳) عاطفه
 (۴) زبان

۳۰۰ در کدام گزینه سجع «متوازن» به چشم می‌خورد؟

- (۱) ملک بی‌دین باطل است و دین بی‌ملک، ضایع
 (۲) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال
 (۳) محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.
 (۴) هر که با بدان نشیند، نیکی نبیند.

www.akoedu.ir

- ۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت سؤال، معرّف کتاب «شاهنامه‌ی ابومنصوری» است.
- ۲) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در دوره‌ی سلجوقیان به پختگی رسید.
- ۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- ۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. داستان گفتگوی ابرهه و عبدالمطلب در جریان حمله اصحاب فیل به مکه، که بخشی از آن در صورت سوال ذکر شده، در کتاب «ترجمه تفسیر طبری» روایت شده است. این کتاب از نمونه‌های نثر دوره سامانی است.
- ۵) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی چهار اصلاً هیچ نون ساکنی برای حذف شدن وجود ندارد. گزینه‌ی «۱» چهار بار و گزینه‌های «۲» و «۳» پنج بار
- ۶) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آمدن واژه‌های سجع در پایان دو جمله شرط لازم کلام مسجع است و این نکته در گزینه‌ی ۱، رعایت نشده است.
گزینه‌ی ۲: نگرینند - نپرهیزند (سجع مطرف)
گزینه‌ی ۳: بیهوده - نیموده (سجع مطرف)
گزینه‌ی ۴: پاک - صاف (سجع متوازن)، شریف - کریم (سجع متوازن)
- ۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» هر دو اصل پارتی دارند.
- ۸) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تا اوایل دوره‌ی ساسانی آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- ۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
شیک = صامت + مصوت + صامت
↓
تاب = ت + ا + ب
فیلم = صامت + مصوت + صامت + صامت
↓
خُرد = خ + ر + د
گرگ = صامت + مصوت + صامت + صامت
↓
ساخت = س + ا + خ + ت
- ۱۰) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از / این / دل /
با حذف همزه: ا / زین / دل
- - U

۱۱) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن هر دو برابر است با: «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع»

ید	را	ب		دست	ز	گر	ک	نم	آ	ر	س	بر
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
ید	را	س	س	غص	ک	نم	ز	ری	کا	ب		دست
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
قد	ر	ف	لک	را	ک	ما	ل	من	ز	ل	تی	نیست
-	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-
پی	ش	د	أب	رو	ی	چُن	ه	لا	ل	م	حم	مد
-	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-
				مفتعلن		فاعلات						فع

۱۲) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌های سجع باید در پایان دو جمله‌ی پیاپی بیایند. «خندان» و «شیرین زبان» چنین شرایطی ندارند.

۱۳) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۱۴) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «مکر - جهل» هم وزن هستند اما در حرف آخر مشترک نیستند. «افسون - جنون» در حرف آخر (و بیش‌تر) مشترک هستند اما هم وزن نیستند. ← سجع متوازی وجود ندارد. ملک به معنی «پادشاهی» با یک تلفظ و معنا تکرار شده است. «ملک و دولت نادان سلاح جنگ خداست»: افتادن پادشاهی و ثروت نه دست فرد نادان، سلاحی است برای مقابله با خواسته‌های خدا.

۱۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱- بجهد و بنهد ۲- کران و میان (میان)

۱۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱ در وزن (- U - U - - - U - U -) سروده شده است که تعداد هجای کوتاه چهارتاست و تعداد هجای بلند ده‌تاست.

گزینه‌ی ۲ در وزن (- U U - - - - U U -) سروده شده است که تعداد هجای کوتاه چهارتاست و تعداد هجای بلند دوازده‌تاست.

گزینه‌ی ۳ در وزن (- U - - U - - - - U - - U -) سروده شده است که تعداد هجای کوتاه چهارتاست و تعداد هجای بلند ده‌تاست.

گزینه‌ی ۴ در وزن (- U - U - U U - - U - U - U U) سروده شده است که تعداد هجای کوتاه هشت‌تاست و تعداد هجای بلند هشت‌تاست.

۱۷) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- گزینه‌ی ۱ هجای کشیده‌ی این گزینه: «چرخ، هوش، رای» است.
 گزینه‌ی ۲ هجای کشیده‌ی این گزینه: «دار، سنگ، داد، تاج، هاد» است.
 گزینه‌ی ۳ هجای کشیده‌ی این گزینه: «بیش، نیست، خام، سوخ» است.
 گزینه‌ی ۴ هجای کشیده‌ی این گزینه: «یاد، یاد، کرد، شاد، کرد» است.

۱۸) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.

- گزینه‌ی ۱ حماسی است.
 گزینه‌ی ۲ مدحی است.
 گزینه‌ی ۴ غنایی است.

۱۹) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- الف) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، پیش‌تر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره‌ی آثار غیر دینی به شمار می‌آورند، مانند «یادگار زریران» رنگ دینی دارند.
 ب) منظومه‌های «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که هر دو اصل پارتی دارند، بازمانده‌ی اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزهای متثور جای دارند.
 ث) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید. اما کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود «کسایبی مروزی» بود و سپس «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.
 ج) شاعران دوره‌ی بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات به پیروی از اسلوب کهن پرداختند و با این‌که در سطوح زبانی و ادبی و فکری سبک خراسانی و عراقی مورد توجه قرار دادند اما زبان و تخیل و اندیشه در این سبک تکرار شنیده‌ها است.

۲۰) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اثر اشاره شده در سؤال «شاهنامه‌ی ابومنصوری» است که در سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شده است.

۲۱) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- نوع سجع‌ها موارد: الف) ۲ مطرف + ۱ متوازی ب) ۱ مطرف + ۱ متوازن + ۲ متوازی ج) ۱ مطرف + ۴ متوازی
 د) ۱ متوازن + ۳ متوازی ه) ۲ مطرف + ۱ متوازی و) ۱ مطرف + ۳ متوازی ز) ۱ متوازن + ۲ متوازی

۲۲) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۲۳) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زبان پهلوی در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد و آنرا «فارسی میانه» می‌نامند.

۲۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. متن مربوط به کتاب سفرنامه ناصرخسرو است. سبک نثر این کتاب مربوط به دوره‌ی غزنوی و سلجوقی در قرن پنجم است و ویژگی‌های آن دوره در آن مشهود است.

۲۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۲) رودکی به پدر شعر فارسی معروف است.
 ۳) ابوعلی بلعمی به فرمان شاه سامانی کتاب تاریخ طبری را ترجمه نمود.
 ۴) مقامات حمیدی به نثر است.

۲۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری، آنرا تحت عنوان «تاریخ الرُّسل و الملوك» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه‌ی کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آنرا به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت دارد.

۲۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عزیز و ذلیل متوازی نیستند چون حروف آخرشان متفاوت است ولی متوازن هستند بقیه عبارات، سجع متوازی دارند.

۲۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ۲، جاهای خالی را به‌درستی پر می‌کند (۳۴۶) قمری - تاریخ گذشته ایران بود. امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن - باقی مانده است»

۲۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۳۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

هجای مصراع اول و دوم
بی‌خط ط ت س ر نام ی سو دا ن ت و ان خواند
- - U U - - U U - - U U - -
بی زل ف ت س ر د ر س ر سو دا ن ت و ان گرد

۳۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

واژه‌های: (کشته، برداشته) (برومند، گزند) (غایت، نهایت) تماماً سجع مطرف است.

۳۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌های: دریغ، ضایع (متوازن) نی، وی (متوازی) هنر نما، میان تهی (متوازن)

۳۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه ۱ واژه‌های دلستان، بوستان و مکان سجع می‌باشد.

۳۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نوع سجع در گزینه ۴، مطرف است و در سایر گزینه‌ها متوازی.

۳۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: مدارس = م د ا ر س | فارسی = فار سی | تعداد = ت ع د ا د
--U | -U- | U--

۳۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «وزن» آشکارترین ابزار موسیقایی شعر است.

۳۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تقطیع هجایی:

ط ا ع ت ا ن ن ی س ت ک ی ب ر خ ا ک ن ه ی پ ی ش ا ن ی
- - - U U - - U U - - U -
x x x
ص د ق پ ی ش ا ر ک ا خ ل ا ص ب پ ی ش ا ن ی ن ی س ت
- - - U U - - U U - - U -
x x

پنج هجای کوتاه و پنج هجای کشیده وجود دارد.

- ۳۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قرن چهارم، عصر حکومت سامانیان، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود و پایه حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد.
- ۳۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از ورود اسلام به ایران، زبان فارسی، تحول تازه‌ای را پشت سر گذاشت و با بهره‌گیری از الفبای خط عربی، به مرحله جدیدی گام نهاد.
- ۴۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در کتاب تاریخ بیهقی علاوه بر سرگذشت غزنویان به تاریخ سامانیان، صفاریان و سلجوقیان اشاره شده است.
- ۴۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هجای کشیده دوگونه است:
الف- صامت + مصوت کوتاه + دو صامت یا بیش‌تر مانند: بُرد، لعل
ب- صامت + مصوت بلند + یک یا چند صامت مانند: کار، کارد، باخت
- ۴۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شعر غنایی در قرن چهارم با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.
- ۴۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در قرن چهارم و اوایل پنجم (دوره سامانی و غزنوی) به وجود آمد و در دوره سلجوقی به پختگی رسید.
- ۴۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کتاب شاهنامه ابومنصوری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد. موضوع این کتاب تاریخ گذشته ایران است.
- ۴۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴، نظامی و سنایی سخنوران قرن چهارم نیستند.
- ۴۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است؛ حتی رساله‌های کوچک غیردینی مانند «یادگار زیران» نیز رنگ دینی دارند.
- ۴۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کتاب اوستا را موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می‌خواندند؛ تا اینکه سرانجام در دوره ساسانی، آن را به نگارش درآوردند.
- ۴۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
با توجه به لحن و مفهوم و کاربرد واژگان، ابیات سؤال در نوع ادبیات حماسی جای می‌گیرد.
- ۴۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
- ۵۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
شعر غنایی با رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت. زبان نثر در دوره سامانی ساده و روان بود.
- ۵۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تا اوایل دوره ساسانی آثاری به زبان پارسی وجود دارد.
- ۵۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سجع متوازی: باید، شاید
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) غایت، نهایت (۳) ستوران، کوران (۴) دراز، آغاز

۵۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خوب، مکبوب: سجع مطرف

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بروب، مکوب: سجع متوازی

(۳) کرم، درم: سجع متوازی

(۴) نظرها، خطرها: سجع متوازی

۵۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عظمت، مذکت: سجع مطرف

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خار، مار: سجع متوازی

(۳) مردن، بردن: سجع متوازی

(۴) سلامت، علامت: سجع متوازی

ارزش سجع متوازی بیش‌تر از سجع مطرف است.

۵۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دسترس، کس: سجع مطرف

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تابنده، پاینده: سجع متوازی

(۳) کردی، خوردی: سجع متوازی

(۴) مقسوم، معلوم: سجع متوازی

۵۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ناهمواری، خواری

(۲) قربان، عیان، نهان / نهان، عیان

(۴) متعش، مشتعل

۵۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زبان پارتی، در دوره‌ی اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره‌ی ساسانی نیز آثاری به این زبان،

تألیف می‌شده است. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

۵۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(۲) تفسیر طبری: اصل تفسیر را محمدبن جریر طبری به زبان عربی نوشته و برخی دانشمندان آن را به فارسی ترجمه کردند.

(۳) شاهنامه ابومنصوری: این کتاب به دست عده‌ای از دانشوران خراسان در تاریخ ایران به نثر نوشته شده است.

(۴) سفرنامه: اثر ناصرخسرو شاعر قرن ۵ است.

۵۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۶۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(۲) زبان میانه در عصر اشکانیان بین همه رواج داشت و ویژه دربار نبود.

(۳) زبان میانه در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

(۴) زبان فارسی باستان به خط میخی نوشته می‌شد.

۶۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۶۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در این عبارت (علم و حلم): سجع متوازی است و در سایر عبارات سجع مطرف وجود دارد.

مانند جود - سجود / نیارآمد - انجامد / باز - آغاز

- ۶۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آزد - ببرد: سجع مطرف/ سیر - دلیر: مطرف / گردند - شوند: متوازی
- ۶۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عبارت گزینه ۴ سجع وجود ندارد. گزینه ۱ (ستمکاران، خونخواران) گزینه ۲ (کان، جان) گزینه ۳ (آرد، دارد)
- ۶۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مَ مَر بُو ی یو سف ب کن عا ی دشت
- U - - U - - U - - U -

- ۶۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۳ ← خاک - ریخ
سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: شمع - جمع - سوخ

گزینه‌ی ۲: هیچ («مان» هجای بلند است)

گزینه‌ی ۴: راز - ظیر

نکته: هجای کشیده‌ی منتهی به «نون» ساکن، هجای بلند محسوب می‌شود.

- ۶۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
الف) سمن‌بر - تر ← مطرف
ب) جان - جانان - بخیلان ← مطرف
ج) دل‌ها - یغما - غوغا ← متوازی
د) جان - جهان ← مطرف
ه) میان - گمان - دهان ← متوازی

- ۶۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
الف) مؤانستی - مجانستی ← متوازی
ب) برخوردار - افشاند ← متوازی
ج) تحریر - تغییر ← متوازی
د) پیوستم - بستم ← مطرف
ه) می‌گشتم - می‌نوشتم ← مطرف

- ۶۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱: کلمات سجع (می‌جهد - می‌نهد - می‌دهد) سجع متوازی
گزینه‌ی ۲: کلمات سجع (زر - ببر) سجع مطرف
گزینه‌ی ۳: کلمات سجع (منی - روشنی) سجع مطرف
گزینه‌ی ۴: کلمات سجع (سرنگون - خون - فزون) سجع مطرف

- ۷۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۳: کلمات سجع (پنهان - گستران) سجع مطرف
سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱، کلمات سجع (زاهدان - شاهدان) سجع متوازی

گزینه‌ی ۲: کلمات سجع (باریک - تاریک) سجع متوازی

گزینه‌ی ۴: کلمات سجع (راهم - پناهم) سجع مطرف

- ۷۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.

- ۷۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عبارت سؤال، معرف شاهنامه‌ی ابومنصوری است که حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته‌ی ایران است.

۷۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و دولت مستقل ایرانی و برانداختن یا تضعیف حکومت بغداد دست به کار شد تا عظمت و اقتدار ایران را به آن بازگرداند. وی نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود؛ به همین سبب، زبان فارسی دری را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.

۷۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این دو اثر از نمونه آثاری اند که به زبان پهلوی تألیف شده است.

۷۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زبان پارسی، در دوره‌ی اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره‌ی ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

۷۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زبان فارسی میانه در حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م رواج داشت.

۷۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واج «و» در این واژه‌ها صامت است و صدای /V/ می‌دهد:

وابسته، دیوان، تفاوت، واهمه، دلاور، توانایی (۶ واژه)

۷۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

۷۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فارسی میانه در حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م رواج داشت.

۸۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «حذف افعال به قرینه» از ویژگی‌های سبکی نثر دوره‌ی غزنوی و سلجوقی است و با نثر تاریخ بلعمی و شاهنامه‌ی ابومنصوری متناسب نیست.

۸۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن، دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد. یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و دولت مستقل ایرانی و برانداختن یا تضعیف حکومت بغداد دست به کار شد تا عظمت و اقتدار ایران را به آن بازگرداند. وی نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود. به همین سبب، زبان فارسی دری را - که خود می‌فهمید و با آن سخن می‌گفت - زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.

۸۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت سؤال معرف «شاهنامه‌ی ابومنصوری» است.

۸۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد. اما نخستین کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود «کسایی مروزی» بود. سپس «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.

۸۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در هریک از واژه‌های داده شده متن سؤال، سه مصوت کوتاه وجود دارد.
اِس تِ فا دِ / یِک جا نِ بِ / م تِ فا و تِ /

۸۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«دانش‌نامه» علایی در فلسفه و طبیعیات نوشته شده است.

«التفهیم» اولین و مهم‌ترین کتاب در علوم نجوم، هندسه و حساب است.

«الابنیه» در خواص گیاهان و داروها (علم داروشناسی) تألیف شده است.

«سفرنامه» از انواع نثر تاریخی محسوب می‌شود.

- ۸۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عبارات گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ درست است. در گزینه ۴ باید گفت که در زبان فارسی ۲۹ واج وجود دارد که به دو دسته مصوّت‌ها (۶ واج) و صامت‌ها (۲۳ واج) تقسیم می‌شود.
- ۸۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عصر ناصرخسرو، عصر شکوفایی فرهنگ اسلامی و دوره شعر مکتبی نیز هست. در این دوره علم و فلسفه و معارف به اوج شکفتگی رسید. در این عصر، تجربه‌های تازه‌ای از طریق برخورد عقاید و آرای کلامی پدید آمد.
- ۸۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قصیده «داغگاه» سروده فرخی سیستانی است که شاعر این قصیده را در وصف داغگاه امیر چغانی سرود. مطلع آن بیت زیر است:
 «چون پرند نیلگون بر روی پوشد مرغزار
 پرنیان هفت‌رنگ اندر سر آرد کوهسار»
- ۸۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشعار زهدآمیز کسایی و ارادت او به خاندان پیامبر، بعدها سرمشق ناصرخسرو قرار گرفته و آن شاعر پرآوازه را به متابعت از شعر و راه کسایی کشانیده است.
- ۹۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. متوازی: سلطان - خُلُقان، خُلُقان - اَنبَان، بَعَزْتَر - بِلْدُتْ، مَعْرَف: سلطان - بزرگان، متوازن: عزیز - لذیذ. در (۱) سجع مطرّف دیده نمی‌شود، در (۲) سجع متوازی به کار نرفته است، در (۴) فقط سجع متوازی کاربرد مشهود دارد.
- ۹۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های «متین، کریم» سجع متوازن هستند زیرا هم‌وزن می‌باشند و حروف پایانی آن‌ها متفاوت است.
- ۹۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عبارات متن سؤال به ترتیب: اسیر، زنجیر (سجع متوازی) لطیف، غریب (سجع متوازن) درویشانند، ایشانند (سجع مطرّف) است.
- ۹۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نوع سجع در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ (آبادانیم، زندگانیم، ناتوانیم) متوازی است. گزینه‌ی ۳ سجع مطرّف است.
- ۹۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
	تقطیع	صد	شکر	گو	یم	هر	ز	ما	هم	چنگ	را	هم	جام	را	
سه	هجایی	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	
پنج	هجایی	کین	هر	دُ	بُر	دَن	دَز	م	یا	هم	ننگ	را	هم	نام	را
		-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	
- ۹۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت سؤال واژه‌های «حکایت و شکایت» در «ت» مصوت کوتاه + صامت مشترک هستند.
- ۹۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تاریخ‌الرّسل و الملوک یا تاریخ طبری به زبان عربی و مؤلف آن محمد بن جریر طبری بود.

۹۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در شعر قافیه‌های میانی، سجع هستند. در گزینه‌ی ۳، عجب، تب سجع مطرب است در سایر گزینه‌ها متوازی است. گزینه‌ی ۱ (بیا، ضیا، کیا) / گزینه‌ی ۲ (رحمتی، ساعتی) / گزینه‌ی ۴ (گریان، نالان، سوزان) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

چُن شَب رُ وَا ن	پو یَد هَ می	دَر تِی رِ شَب
- U - -	- U - -	- U - -
۱	۲	۳

۹۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تقطیع هجایی: تَد بَیِر کُ نَد بَندِ وُ تَقَد دَیِر نَ دَا نَد

-- UU -- UU -- UU --

۱۰۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مصراع اول بیت: م | اِیَس | سَر | اَن | بُو | دَش | کَ | زُو | عَا | اَل | مِی

۱۰۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (الف و ج)

الف: واژه‌های قافیه: پریشانش، گریانش، حروف اصلی: ان = مصوت + صامت

ج: واژه‌های قافیه: غمگسار، یاز، حروف قافیه: ار = مصوت + صامت

۱۰۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ت	ا	ب	ا	د	ه	ش	م	ن	ن	ن	ن	ف	س	ه	م	خ
ص	م	ص	م	ص	م	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص
ا	ن	ن	ا	ی												
م	ص	م	ص	م												

صامت = چهارده / مصوت = ده

۱۰۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هجاهای واژه‌های گزینه‌ی ۴ از صامت + مصوت کوتاه + دو صامت، تشکیل شده‌اند.

بَرَد (ب ۴ ر ۵ د) سُرَب (س ۴ ر ۵ ب) رَنج (ر ۴ ن ۵ ج) عَیْب (ع ۴ ی ۵ ب)

ص م ص ص ص م ص ص ص م ص ص ص م ص ص

۱۰۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. امیر سید ابوالمظفر به جمعی از دانشمندان آن روزگار دستور داد تا کتاب تفسیر طبری را

که به زبان عربی و نوشته‌ی محمد بن جریر طبری بود، به زبان فارسی ترجمه کنند.

۱۱۳) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

دَرِ دِ عِشِّ قَسِّ تَانِ كِ دَرِ مَا نِشِ نِیْسْتِ

هجا‌های مصراع دوم بلند کوتاه بلند بلند کوتاه بلند بلند کشیده کشیده

U - U - - - U - - - U -

جواب = دو، شش، دو

۱۱۴) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲ باید گفت شکل نوشتاری واج را حرف می‌گویند.

۱۱۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. متن سؤال از کتاب ترجمه‌ی تفسیر طبری گرفته شده که جزو آثار دینی محسوب می‌شود.

۱۱۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زبان اشکانیان پارتی یا پهلوی بود و زبان هخامنشیان فارسی باستان

۱۱۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. درخت آسوریک و یادگار زریران و گرشاسب‌نامه نظم است، آینه و لطایف الطوایف نثر است.

۱۱۸) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم، حماسی، مدحی و غنایی بود.

۱۱۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کتاب «تاریخ الرسل و الملوك» به زبان عربی است اما ابوعلی بلعمی آن را با اندکی تغییر ترجمه کرده است.

۱۲۰) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در قرن چهارم، شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

۱۲۱) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم، عصر اندیشه‌ی استقلال ملی ایران به شمار می‌رود و از نظر تاریخی با اوج حکومت سامانیان هم‌زمان است.

۱۲۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شاعرانی که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بودند، مانند عنصری، فرخی و منوچهری، دربار غزنویان را به وجود خود آراسته کردند.

۱۲۳) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. غزنویان برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند زبان پارسی را رواج دهند.

۱۲۴) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شاخه‌ی جنوبی از گروه غربی را، پارسی میانه یا پهلوی می‌نامند.

۱۲۵) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نگین - سنگین: سجع مطرف / واجد - واجب: سجع متوازن / نگیرد - نپذیرد = سجع مطرف

۱۲۶) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱- بویید - بگوید: سجع متوازی

۲- نیاید - نشاید: سجع متوازی

۳- می‌پوشد - می‌خروشد: سجع مطرف

۴- زایید - پاینده: سجع متوازی.

- ۱۲۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 ۱- ما را دگر ← U - U - U - x - UU - U - U - -
 ۳- شب عاشقان ← - - U x - U - UU - - U - U - UU
 ۴- ای یار آشنا ← U - U x - U - UU U - U - U - -

۱۲۸) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (هزار - سال - خاک - دوست) ۴ هجای کشیده

- ۱۲۹) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
 (۱) هرچه ... ز (رواست) هجای کشیده
 (۲) (وید) - (یافت) - (نام) - (زیست) ۴ هجای کشیده
 (۳) (زشت) (داد) (نام) ۳ هجای کشیده
 (۴) مستمند (۲ هجای کشیده) آر (یک هجای کشیده) جمعاً سه هجای کشیده

- ۱۳۰) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 ۱- پی شِ کِ بَ را وِ رَمِ زِ دسِ تَتِ فرِ یادِ (۵ هجای کوتاه)
 U U U U U U U U U
 ۲- ای شِ کِ مِ خِیِ رِ یِ ناِ نیِ بَ سازِ (۶ هجای کوتاه)
 U U U U U U U U U
 ۳- حَ ذرِ گُنِ زِ دوِ دِ دَ روِ هاِ یِ ریشِ (۵ هجای کوتاه)
 U U U U U U U U U
 ۴- بَ درِ یاِ درِ مَ ناِ فَعِ بیِ شِ ماِ رَسْتِ (۳ هجای کوتاه)
 U U U U U U U U U

- ۱۳۱) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
 ۱- پیرانه‌سر (۲ مصوت کوتاه) کیمیای مهر (۲) آستانه دل (۲)
 ۲- برابر (۲) خداوند (۲) نشانده‌ام (۳)
 ۳- آهن دل (۲) خاک راه (۱) باد صبا (۲)
 ۴- خرقه پشمین (۳) مجلس آنس (۳) هوش موسیقیایی (۱)

۱۳۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. و خوانده نمی‌شود: خ ی ش ت ن.

۱۳۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو هجا. (۳) U - U

۱۳۴) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در هجاهای - زاد، وار، داد، در (۲) خیشه (۳) جائی (جای دوم با حذف همزه به ابر می‌چسبد، و ابر نیز به و (-)، بنابراین، تقطیعی این گونه خواهیم داشت «جای + جا + یی + رُ...»، (۴) - دُشت.

۱۳۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پهلوانیک همان پارتی است، نه فارسی میانه. فارسی میانه نام دیگر پارسیک است.

۱۳۶) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یادآوری: پهلوانیک همان پارتی است.

۱۳۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نادرستی‌ها در دیگر گزینه‌ها:

(۱) ... هم‌زمان با دولت طاهریان

(۳) ... با کنار گذاشتن برخی صداهای خاص عربی

(۴) ... اندرزنامه‌های منثور

۱۳۸) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۳۹) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تاریخ الرسل و الملوک نام دیگر تاریخ طبری است، نوشته محمد جریر طبری.

۱۴۰) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۴۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تکرار در واژه سخن، و واج‌آرایی محسوس در صامت‌های «س» و «خ» و «ن».

۱۴۲) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مصراع سؤال:

آ	ف	تا	با	سند	گ	را	هم	کر	د	زر
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-
از	جُ	دا	یی	ها	شید	کا	یت	می	کُ	ند
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-

۱۴۳) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تعداد مصوت‌ها و هجاها برابر است.

تعداد هجاها: آ | موخ | د | ن | آ | آ | ر | ا | ی | ها | ای | ا | ا | د | بی (۱۲ هجا)

۱۴۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. صامت‌ها: ز | ی | ب | ا | ب | و | ا | د | - | ن | - | پ | - | ن | - | ج | - | ر | - | ه | - | ا | - |

ی | - | ش | - | ه | - | ر | (۱۴ صامت)

۱۴۵) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ارزش موسیقایی سجع مطرف کم‌تر از سجع متوازی است. / بیازارد، بیارد: سجع مطرف

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بشویم، نگویم: سجع متوازی

(۲) ورد، درد: سجع متوازی

(۴) باغ، داغ: سجع متوازی

۱۴۶) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژگان «غایب» و «نهایت» تنها از نظر حروف پایانی یکسان‌اند و سجع مطرف می‌سازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نشیند و نبیند: سجع متوازی

(۲) زاینده و پاینده: سجع متوازی

(۳) باطل و ضایع: سجع متوازن

۱۴۷) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی ۳: ستایش قناعت

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: روزی‌رسانی خداوند

۱۴۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک عبارت سؤال و بیت‌های «الف»، «ب»، «ه»: مناعت طبع داشتن / عزت نفس داشتن / نکوهش درخواست از غیر خدا
مفهوم سایر بیت‌ها:
مفهوم بیت ج: پرهیز از غفلت
مفهوم بیت د: بیان فرومایگی / فراموش کردن روزگار ناتوانی

۱۴۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
۲) ساروان، کاروان، روان
۳) مهجور، رنجور، دور
۴) بدن، سخن، خویشتن

۱۵۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سجع: یکسانی دو کلمه در واج‌های پایانی یا وزن یا هر دوی آن‌هاست.
در گزینه‌ی ۴ واژه‌های سجع (نگیرد و نپذیرد) در واج‌های آخر یکسان‌اند و هم‌وزن نیستند. این نوع سجع را «مطرف» گویند. بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) فاسد و کاسد: سجع متوازی
۲) بشوید و بگوید: سجع متوازی
۳) مال و سال: سجع متوازی

۱۵۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) نشسته و بسته: سجع مطرف
۲) بمیرند و بگیرند: سجع متوازی
۴) بکشید و بپوشید: سجع متوازی

۱۵۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سجع هم در نثر و هم در شعر به کار می‌رود که به آن نثر مسجع و شعر مسجع می‌گویند.
شعر مسجع شعری را گویند که دارای قافیه درونی باشد، مانند:
هنگام تنگ‌دستی در عیش کوش و مستی
کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را

۱۵۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عبارتی که دارای سجع متوازی باشد، دارای ارزش موسیقایی بیشتری است.
نوع سجع در گزینه ۱ متوازی است: شب‌خیز و پرهیز
گزینه ۲: واژه‌های «نگیرد» و «نپذیرد» دارای سجع مطرف هستند.
گزینه ۳: واژه‌های «چشم» و «درد» سجع متوازن و «جراغ» و «داغ» سجع مطرف هستند.
گزینه ۴: واژه‌های «باطل» و «ضایع» دارای سجع متوازن هستند.

۱۵۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ۲: انابت و اجابت به دو دلیل سجع نیستند:
۱) سجع باید حداقل در دو جمله باشد ← انابت و اجابت در یک جمله‌اند.
۲) سجع باید در پایان جملات باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: واژه‌های «بند» و «جنگ»
گزینه ۳: واژه‌های «نشیند» و «نبیند»
گزینه ۴: «جمال» و «کمال» سجع به حساب می‌آیند.

۱۵۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۳: واژه‌های «زیبا» و «دیبا» دارای سجع متوازی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: واژه‌های «حیات» و «ذات»

گزینه ۲: واژه‌های «شناخت» و «بینداخت»

گزینه ۴: واژه‌های «نگیرد» و «نپذیرد» سجع مطرف هستند.

۱۵۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دَع	وَت	شُ	جَا	عَت	سَ	رَا	نِ	دَسْت
-	-	U	-	-	U	-	U	U-

تَل	خِی	مُ	بَا	رِز	پَ	تَاب	گَن	جِ
-	-	U	-	-	U	U-	-	U

۱۵۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. خار، مار: متوازی (سجع متوازی ارزش موسیقایی بیش‌تری دارد). بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خراشیدن، پاشیدن: مطرف

(۲) ستوران، کوران: مطرف

(۳) دل‌مرده، نبرده: مطرف

۱۵۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی از ملوک عجم دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده:

سجع مطرف. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر آینه ما را خردمندی کافی یابد، که تدبیر مملکت را شاید: سجع متوازی

(۲) آن‌را که حساب پاک است، از محاسبه چه باک است؟: سجع متوازی

(۴) تا به جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتند و از کربت جورش راه غربت گرفتند: سجع متوازی

۱۵۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح. (متوازن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توانگری به هنر است، نه به مال و بزرگی به خرد است، نه به سال. (متوازی)

(۲) محبت محب را سوزد نه محبوب را، و عشق طالب را سوزد نه مطلوب را. (متوازی)

(۳) ظالمی را گویند روی زیبا مرهم دل‌های خسته است و کلید درهای بسته. (متوازی)

۱۶۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. الگوی هجایی مصراع سؤال:

آن	ک	نُ	مَر	دَس	ت	ن	مِی	رَد	ت	یِی
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

الگوی هجایی گزینه‌ی ۱:

شع	رِ	تُ	اَز	شَر	ع	پَ	دَان	جَا	ر	سَد
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

۱۶۱) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مصوت‌ها: جُز | نا | مَ | تْ | نیست | بَر | زَ | با | نَم (به تعداد هجاها، مصوت داریم). (۹ مصوت)

۱۶۲) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امتداد هجاهای مصراع سؤال:
- - U - U - U - U -

۱۶۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نجاری: ن / - / ج / ج / ا / ر / ا / ی (۴ صامت). بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) مؤذن: م / - / ا / ا / - / ذ / ذ / - / ن (۵ صامت)
(۲) تنفر: ت / - / ن / - / ا / ف / ف / - / ر (۵ صامت)
(۳) موضوعات: م / - / ا / و / ا / ض / و / ا / ع / ا / ت (۵ صامت)

۱۶۴) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مصوت‌ها: کُشت / ما / را / زِن / اِد / گِی / اِی / مرگ / آ / خَر / هِم / م / تِی (به تعداد هجاها، مصوت داریم). (۱۳ مصوت)

۱۶۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «مرا دردی است اندر دل مداوایش نمی‌دانم / ولی دانم که دردش را مداوایی نمی‌باشد»
مصراع اول:

ه	را	در	دست	از	در	دل	ه	دا	وا	یش	ن	می	دا	نم
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

مصراع دوم:

و	لی	دا	نم	کی	در	دش	را	ه	دا	وا	یی	ن	می	با	شد
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

۱۶۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وام‌دار: وام / دار (۲ هجا) بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) دست‌مایه: دست / ما / یه (۳ هجا)
(۲) بازوان: با / زُ / وان (۳ هجا)
(۴) پیامبر: پَ / یام / بر (۳ هجا)

۱۶۷) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تقطیع مصراع سؤال:

آ	تْ	شی	در	جا	ن	ما	اف	رو	خ	تی
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

تقطیع گزینه‌ی ۴:

گر	نْ	از	یا	رَا	بَ	دی	دی	دی	چ	را
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۱۶۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تعداد مصوت‌ها برابر با تعداد هجاهاست. سبک‌سرانه: (سَن | بَک | سَن | اِرا | نِ) (۵ هجا) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منوچهری: (م | نو | چهر | ری) (۴ هجا)

(۲) استادانه: (اس | تا | دا | نِ) (۴ هجا)

(۳) زبان‌شناس: (ز | بان | ش | ناس) (۴ هجا)

۱۶۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. صامت‌ها و مصوت‌ها:

ع	ا	ی	ی	ن	ن	ا	م	-
ص	م	ص	م	ص	ص	م	ص	ص

(۵ صامت و ۴ مصوت)

بررسی گزینه‌ی ۲:

ت	ا	ر	ا	و	ی	د	ا	ن
ص	م	ص	م	ص	م	ص	م	ص

(۵ صامت و ۴ مصوت)

۱۷۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

پنهان:	پن	هائز
-	-	-

خاک‌ریز: خاک | ریز

U	-	U
---	---	---

بینایی:	بی	نا	یی
-	-	-	-

داستان: دا | ستان

U	-	U
---	---	---

بررسی گزینه‌ی ۳:

سرکش:	سر	کش
-	-	-

خنده‌دار: خند | دار

U	-	U
---	---	---

سنگین‌دل:	سند	گین	دل
-	-	-	-

آتشین: آ | تشین

U	-	U
---	---	---

۱۷۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کَهکشان: کَه- / - / کَ: / U / شاکف: -

۱۷۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

هر	جا	ک	بی	ن	مش	ه	م	جا	نم	ج	هائز	ش	ود
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

۱۷۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ر (صامت) - (مصوت کوتاه) ن (صامت) گ (صامت)

۱۷۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آورده‌ای: - - U -

۱۷۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۳ برخلاف وزن نشاط‌آور بیت، مفهومی غم‌آلود دارد. «باده نداشتن»، «گریه» و «تر

کردن مژه» این غم را به خوبی تداعی می‌کنند.

۱۷۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.

۱۷۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زبان فارسی میانه حدوداً از ۳۰۰ قبل از میلاد تا ۷۰۰ میلادی در ایران کاربرد داشته است.

۱۷۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کتاب شاهنامه‌ی ابومنصوری حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته‌ی ایران بود. در مقدمه‌ی این کتاب آمده است: «پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصور المَعْمَری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهان‌دیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصور المَعْمَری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آن‌جا بیاورد از هر جای. و از هر شارستان، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان، و زندگانی هر یکی از داد و بیداد و آشوب و جنگ و آیین، از گئی نخستین که اندر جهان بود که آیین مردی آورد و مردمان از جانوران پدید آورد، تا یزدگرد شهریار که آخر ملوک عَجَم بود، اندر ماه محرم و سال بر سیصد و چهل و شش از هجرت، بهترین عالم، محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم، و این را نام شاهنامه نهادند تا خداوندان دانش اندرین نگاه کنند و فرهنگ شاهان و مهتران و فرزنانگان و کار و ساز پادشاهی و نهاد و رفتار ایشان و آیین‌های نیکو و داد و داوری و رأی و ... را بدین نامه اندر بیابند.»

۱۷۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اندرزهای مطرح شده در هر بیت:

۱) پرهیز از غفلت و غنیمت شمردن فرصت

۳) درویش‌نوازی

۴) ترک حرص و توصیه به قناعت

۱۸۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از نظر تاریخی، زبان‌های ایرانی شامل سه دسته‌اند: باستان، میانه، نو

۱۸۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زبان پارتی، در دوره‌ی اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره‌ی ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.

۱۸۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

۱۸۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی با خط میخی نوشته می‌شد.

۱۸۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کتاب «اوستا» را موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می‌خواندند، تا این‌که سرانجام در دوره‌ی ساسانی، آن‌را به نگارش درآوردند.

۱۸۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شعر پهلوی نیز به وضعی مشابه دچار گردید. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی‌مانده، دچار تحریف‌هایی شده است. بعضی از قطعات، بازمانده‌ی اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌های مثنوی جای دارند. مانند منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» که هر دو اصل پارتی دارند.

۱۸۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی درسی هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت پدید آمد.

۱۸۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تاریخ بلعمی، التفهیم: دوره‌ی سامانی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) کیمیای سعادت، کشف المحجوب، غزنوی و سلجوقی
- ۳) سفرنامه‌ی ناصر خسرو، سیاست‌نامه: غزنوی و سلجوقی
- ۴) تاریخ بیهقی، قابوس‌نامه: غزنوی و سلجوقی

۱۸۸) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تاریخ الرُّسل و الملوک: محمد بن جریر طبری

۱۸۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول شد و قطعه‌های کوتاه در این باب سروده شده اما کسی که قصیده‌ای تمام و کمال در این موضوع ساخت، «کسایی مروزی» بود که «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.

۱۹۰) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شعر پارسی در این دوره به دست رودکی بنیان نهاده شد به همین سبب او را «پدر شعر فارسی» نام نهاده‌اند.

۱۹۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در زمان سامانیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد.

۱۹۲) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ی تکرار در سایر گزینه‌ها:

- ۱) تکرار واژه‌ی «سرو»
- ۳) تکرار واژه‌ی «دوست»
- ۴) تکرار واژه‌ی «دست»

۱۹۳) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در زمان سامانیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد.

۱۹۴) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعران این عصر، بیش‌تر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

۱۹۵) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تاریخ الرُّسل و الملوک (تاریخ طبری) را ابوعلی بلعمی به فارسی ترجمه کرد.

۱۹۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) هم در این دوره به وجود آمد ولی در دوره‌ی سلجوقیان به پختگی رسید. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.

۱۹۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پدر شعر فارسی: رودکی

۱۹۸) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فارسی دری، موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرد و به تدریج، غنی گشت و زبان عمومی سراسر ایران شد. منطقه‌ی رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

۱۹۹) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های لطیف و نظیف، سجع متوازی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (۲۰۰)

× - - × - × جاست × - × گفت × دوست
 U - U - U U - U - U - U - U

هجاهای بیت سؤال
 × - × - × بذل × - × دوست
 U - U - U U - U - U - U

در بیت مذکور، نه هجای کوتاه و پنج هجای کشیده وجود دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «ای» و «و» در واژه‌های گزینه‌ی ۱: پیری، میراث، زودآشنا، موسیقی، مصوت است. (۲۰۱)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (۲۰۲)

ا - ی - ص - ب - ا - م - ش - ب - م - د - د - ف - م - ا - ی

ص م ص م ص م ص م ص م ص م ص م ص م ص م ص م ص م ص م

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کتاب شاهنامه‌ی مشور ابومنصوری در سال ۳۴۶ به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد؛ موضوع این کتاب تاریخ گذشته‌ی ایران بود. (۲۰۳)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم دوره‌ی ترقی در همه‌ی زمینه‌های علمی بوده است. آغاز این دوره که با حکومت سامانیان هم‌زمان بوده، عصر اندیشه‌ی استقلال ملی ایران به شمار می‌رود. (۲۰۴)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نشانه هجای کوتاه U و هجای بلند - و هجای کشیده U است. در گزینه‌های دیگر یک یا دو نشانه غلط است. (۲۰۵)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نشانه‌ی هجای کوتاه U و نشانه‌ی هجای بلند - است. برای تقطیع مصراع داده شده ابتدا آن را به خط عروضی می‌نویسیم سپس نشانه‌های هر هجا را در مقابلش قرار می‌دهیم:

ث ر ا من چش م در ر ا هم
 U - - - U / - - - U

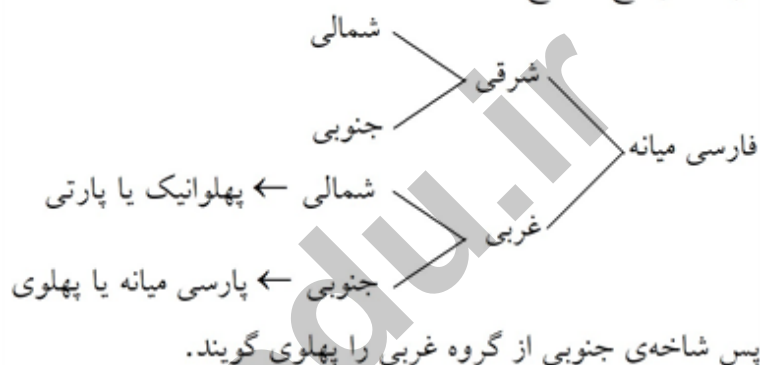
که همان وزن «مفاعیلن مفاعیلن» قدیم است. البته پس از نوشتن نشانه‌ها آن‌ها را سه تا سه تا یا چهارتا چهارتا تقسیم می‌کنیم و مشخص می‌کنیم. تکرار مفاعیلن را در عروض، بحر هزج می‌گویند. (۲۰۶)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این سؤال غلط بودن جواب موردنظر است و گزینه‌ی ۱ نادرست است. شاخه‌ی شمالی از گروه غربی را «پهلوانیک» یا «پارتی» می‌گویند و شاخه‌ی جنوبی از گروه غربی را پارسی میانه یا «پهلوی» می‌گویند. (۲۰۷)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت پدید آمد. (۲۰۸)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گروه زبان‌های ایرانی را به سه دسته (باستان، میانه و نو) تقسیم می‌کنند. (۲۰۹)

- ۲۱۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از آغاز قرن چهارم قطعه‌های کوتاهی در زمینه‌ی اندرز و موعظه سروده شد اما کسی که قصیده‌ی تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو» شیوه‌ی او را ادامه داد.
- ۲۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، حماسی، مدحی و غنایی بود.
- ۲۱۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بعضی قطعات بازمانده از اشعاری که به زبان پهلوی بود، اشعار تعلیمی و اخلاقی است. این قطعات شعری در میان اندرزهای مثنوی جای دارند مانند منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران»
- ۲۱۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم، هم‌زمان با این دولت پدید آمد.
- ۲۱۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۲۱۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: «وقب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم) (نقض: شکستن، شکستن عهد و پیمان) (کیش: تیردان) (زلت: لغزیدن، لغزش، گناه)
- ۲۱۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (جبار: مسلط، یکی از صفات خداوند تعالی است) (بیغوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم) (آخره: چنبره‌ی گردن، قوس زیر گردن) (وصلت: ج وصل، اتصال، پیوستگی)
- ۲۱۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زبان دوره‌ی اشکانیان، پارتی، هخامنشیان، فارسی باستان، ساسانیان، پهلوی و طاهریان، دری بوده است.
- ۲۱۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ باید گفت که زبان پهلوی، زبان رسمی ساسانیان بوده است نه طاهریان.
- ۲۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. منطقه‌ی رواج فارسی دری، نخست مشرق و شمال شرقی ایران بوده است.
- ۲۲۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی است که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتاب درنیامده بود.
- ۲۲۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» هر دو اصل پارتی دارند.
- ۲۲۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود هم‌زمان با دولت طاهریان به وجود آمد.

۲۲۳) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زبان «فارسی نو» یا «فارسی دری» نخستین صورت زبان فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.

۲۲۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیش تر آثار دینی زردشتی است.

۲۲۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به زبان فارسی باستان و به خط میخی بود.

۲۲۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت سوال واژه‌ی غیرفارسی وجود ندارد. سایر گزینه‌ها درست است.

۲۲۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. استفاده از آرایه‌های ادبی مانند موازنه، سجع، مراعات‌نظیر، تشبیه و ... هم‌چنین کاربرد لغات مهجور عربی، دو ویژگی مهم در نثر دوره‌ی دوماند که براساس آن‌ها می‌توان گزینه‌ی ۱ را متفاوت دانست.

۲۲۸) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تفسیر طبری» را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است؛ اما جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند. در مقدمه‌ی ترجمه‌ی آن آمده است: «این کتاب تفسیر بزرگ است از روایت محمد بن جریر طبری - رحمه الله علیه - ترجمه کرده به زبان پارسی دری، و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبشتن تفسیر قرآن به پارسی، مر آنرا که او تازی نداند.»

۲۲۹) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آ ب: صامت + مصوت بلند + صامت ← هجای کشیده U-

ء + ا + ب
صامت مصوت صامت

یادآوری: هیچ واژه و هیچ هجایی در زبان فارسی با مصوت شروع نمی‌شود و لذا همیشه با صامت شروع می‌شوند.

۲۳۰) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای تشخیص هجای کشیده باید به نحوه قرار گرفتن صامت و مصوت‌ها دقت کرد. اگر یکی از الگوهای زیر برقرار بود هجای کشیده در آن واژه وجود خواهد داشت.

هجای کشیده: الف) صامت + مصوت کوتاه + دو صامت

ب) صامت + مصوت بلند + یک یا دو صامت

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: مستانه ←	مس	تا	ن
	-	-	U
	هجای بلند	هجای بلند	هجای بلند
گزینه ۲: دستیار ←	دست	یار	
	U-	U-	
	هجای کشیده	هجای کشیده	
گزینه ۳: روزگار ←	رو	ز	گار
	-	U	U-
	هجای بلند	هجای کوتاه	هجای کشیده
گزینه ۴: آسیب ←	آ	سیب	
	-	U-	
	هجای بلند	هجای کشیده	

- ۲۳۱) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در زبان فارسی ۲۹ واج وجود دارد که آن‌ها را به دو دسته تقسیم می‌کنیم:
 واج: (۱) مصوت: زبان فارسی ۶ مصوت دارد: مصوت کوتاه (ا، ی، و) (۲) صامت: ۲۳ واج دیگر زبان فارسی صامت هستند، مانند: ب / پ / ت / ...
- ۲۳۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هجا یا بخش، مقدار آوایی است که دهان با یک بار باز شدن آن را ادا می‌کند. هجا از واج پدید می‌آید. واج کوچک‌ترین واحد زبان است.
- ۲۳۳) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای تشخیص موسیقی شعر، یک راه این است که تمرین شنیداری خود را بیشتر کنیم تا سواد شنیداری و هوش موسیقایی خود را پرورش دهیم. راه دیگر آن است که شعر را به پاره‌های هماهنگ و مساوی بخش کنیم.
- ۲۳۴) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۲ و ۳ از ویژگی‌های شعر در این قرن می‌باشد. کاربرد کم اصطلاحات علمی و اشعار و امثال از ویژگی‌های نثر این دوره می‌باشد که در گزینه ۴ کاربرد بسیار اصطلاحات، اشعار و امثال ذکر شده است.
- ۲۳۵) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قرن چهارم نیمه اول قرن پنجم، مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است. در آغاز این دوره دولت سامانی روی کار آمد و رسم‌ها و سنت‌های فرهنگی کهن ایرانی را رواج داد.
- ۲۳۶) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از ویژگی‌های نثر قرن چهارم نیمه اول قرن پنجم، سادگی، روانی و پرهیز از به‌کار بردن اصطلاحات علمی و اشعار می‌باشد و سایر گزینه‌ها در مورد نثر این دوران صدق نمی‌کند.
- ۲۳۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه تفسیر طبری صرفاً ترجمه است و کتابی مستقل محسوب نمی‌شود. اثری که با حذف و اضافه تبدیل به اثری مستقل شد «تاریخ بلعمی» بود که ترجمه‌ای از تاریخ طبری است.
- ۲۳۸) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و ضعیف کردن حکومت بغداد دست به کار شد تا اقتدار ایران را به آن بازگرداند. وی نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود. به همین سبب زبان فارسی دری را که خود می‌فهمید و با آن سخن می‌گفت زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.
- ۲۳۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد اما کسی که قصیده تمام و کمال سرود، کسایی مروزی بود، سپس ناصر خسرو شیوه او را ادامه داد.
- ۲۴۰) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر تاریخی زبان‌های ایرانی را به سه دسته عمده تقسیم می‌کنند:
 فارسی باستان: در زمان هخامنشیان
 فارسی میانه (پهلوی): دوره اشکانیان تا اوایل ساسانی
 فارسی نو (دری): پس از اسلام (از طاهریان)
- ۲۴۱) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زبان پارسی میانه و پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود. از آنجا که این زبان به ناحیه پارس تعلق داشته است و در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد، آن را «فارسی میانه» می‌نامند. همچنین دقت داشته باشید که زبان «دری» همان «فارسی نو» است و این زبان، زبان درباری ساسانیان بوده است و نه زبان رسمی قلمرو حکومت آن‌ها.
- ۲۴۲) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تمام گزینه‌ها از ویژگی‌های نثر در سبک خراسانی است، اما تنها گزینه ۲ در متن سؤال دیده می‌شود: کلمات «قلم، نوشت و آفرید» در این متن تکرار شده‌اند.

۲۴۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بعضی از امیران سامانی، شاعران فارسی‌گوی را به شعر و شاعری تشویق می‌کردند و بعد از آنان، غزنویان نیز برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند زبان پارسی را رواج دهند و دربار خود را به وجود شاعرانی چون عنصری، فرخی و منوچهری آراسته نمایند.

۲۴۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شاعران این دوره می‌کوشند تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرشان می‌رسد، بیان کنند، بنابراین بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

۲۴۵) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری (قرن ۴)، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران بود، امروز فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن باقی مانده است.

۲۴۶) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تاریخ طبری جزء آثار مشهور قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نیست و تاریخ تألیف آن به اواخر قرن سوم بازمی‌گردد. این کتاب به زبان عربی نوشته شده است و در قرن چهارم ابوعلی بلعمی آن را به فارسی برگرداند و به دلیل حذف و اضافات او، با عنوان تاریخ بلعمی شناخته شد.

۲۴۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در ایران پیش از اسلام، آثار فرهنگی - ادبی، قرن‌ها سینه به سینه (شفاهی) حفظ می‌شده است مثلاً کتاب اوستا را موبدان برای اجرای مراسم دینی از حفظ می‌خواندند.

۲۴۸) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده دچار تحریف‌هایی شده است. مانند منظومه درخت آسوریک و یادگار زیران که هر دو اصل پارتی دارند و در میان اندرزنامه‌های مشهور جای گرفته‌اند.

۲۴۹) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پایه سجع در گزینه ۱ «نعمت و قربت» از نوع متوازی است. پایه‌های سجع در جمله‌های ۲ و ۴ به ترتیب: محجوب و معذور، متعش و مشتعل که فقط هم‌وزن هستند. این سجع را متوازن گویند، اما در عبارت ۳ دو واژه پایانی جملات (حیات و ذات) سجع مطرف است، زیرا هم‌وزن نیستند و فقط حروف پایان‌شان یکسان است.

۲۵۰) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ سجع کلمات «آرند و بیازارند» مطرف است در حالی که دیگر گزینه‌ها همه سجع متوازی هستند و ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع‌ها بیشتر است.

۲۵۱) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: نوع سجع متوازی کمال / جمال
گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: نوع سجع متوازن

۲۵۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هرگاه شعری دارای قافیه درونی باشد، شعر «مشجع» گفته می‌شود. در شعر: هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی / کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را قافیه درونی در مصراع اول و دوم دیده می‌شود که «تنگدستی، مستی و هستی» و ازگان درونی قافیه‌اند و «گدا» قافیه کناری است.

۲۵۳) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مصوت‌ها همیشه دومین حرف هجا محسوب می‌شوند، بنابراین «و» در واژه «وفا» و «راهوار» (راه + وار) که اولین حرف هجاست، صامت است و در واژه «خواری» نیز حرف «و» اصلاً تلفظ نمی‌شود. ضمناً حرف «ی» اگر قبل از مصوت بلند «ا» بیاید «صامت» محسوب می‌شود، مانند شهریار، بیان و خیابار.

۲۶۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «متعش» و «مشتعل» تنها از نظر وزنی یکسان هستند و سجع متوازن می‌سازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) زاینده و پاینده: سجع متوازی

(۳) بیازارد و بیارد: سجع مطرف

۲۶۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده، دچار تحریف‌هایی شده

است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌ها مثوری جای دارند. مانند منظومه «درخت آسوریک» و «یادگاران زریران» که هر دو اصل پارتی دارند.

کلیله و دمنه و هزار و یک شب منظومه نبودند.

۲۶۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قرن چهارم، دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمند بزرگی چون

محمدبن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.

۲۶۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همان‌طور که قبلاً اشاره گردید، آثار برجای مانده فارسی باستان، فرمان‌های شاهان

هخامنشی به خط میخی است و در فارسی میانه نوشته‌ها به خط پهلوی و اوستایی و در فارسی نو تالیفات به خط عربی است.

۲۶۶) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۲۶۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زبان‌هایی که در ایران و مناطق هم‌جوار آن، از قدیم‌ترین روزگاران متداول بوده است،

ویژگی‌های مشترک دارند، این مجموعه زبان‌ها را «گروه زبان‌های ایرانی» می‌نامند که عبارتند از: فارسی باستان، فارسی میانه و فارسی نو یا فارسی دری.

۲۶۸) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از ویژگی‌های شعر فارسی در این قرن، سادگی فکر و روانی کلام در آن است. شاعر

می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد بیان کند.

۲۶۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۲۷۰) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از زبان میانه یا پهلوی چه در نظم و چه در نثر، آثار کمی در دست است و آنچه باقی

مانده، دچار تحریف‌هایی شده است. در واقع باید گفت آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتابت در نیامده بود.

۲۷۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۲۷۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۲۷۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آوردن موعظه، نصیحت و اندرز (شعر تعلیمی) در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول

گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

۲۷۴) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابوعلی بلعمی علاوه بر اینکه اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران بر آن کتاب افزود با

حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری آن را به صورت تالیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.

۲۷۵) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اصل این تفسیر قرآن را «محمدبن جریر طبری» به زبان عربی به نام خود نوشته است. اما

جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند که به «ترجمه تفسیر طبری» معروف و مشهور شد.

۲۷۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۲۷۷) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۳۳۰ تا ۵۵۹ ق. م.) رایج بود. آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

۲۷۸) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲) «بکشید و بپوشید»: واژگان سجع

گزینه ۳) «مهتر و بهتر»: واژه‌های سجع

گزینه ۴) «بر نیارد و بر ندارد»: واژه‌های سجع

گزینه ۱) فاقد «سجع» است.

۲۷۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۲۸۰) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۲۸۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گ (۱) «غربت و کربت» واژه‌ی سجع هستند.

گ (۳) «آگاهم، گواهم و خواهم» واژگان سجع هستند.

گ (۴) واژگان «آزادگان و آذربایگان» همچنین «چمن و دمن» واژه‌ی سجع هستند.

۲۸۲) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو واژه زمانی هم وزن هستند که نظم و تعداد هجاهای آنها یکسان باشد واژه‌های:

شعر، تعداد، ذلت، خواسته، به ترتیب با واژه‌های: نامه، مصراع، خواهش، فایده، هم وزن است.

شعر	تعداد	ذلت	خواهش	فایده	هم وزن است
U -	- -	U - -	- -	U -	U -
نام	مصراع	ع	خا هش	فا	ی
د	دا	د	کت	س	ت

۲۸۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو واژه یا دو مصراع و یا دو بیت وقتی هم وزن هستند که تعداد و نظم هجاهای آنها

هم‌آهنگ باشد.

واژه‌های سؤال: «آغاز، لطف، خواهش، بلند» با واژه‌های گزینه‌ی ۳: «معبود، عشق، دلبر، سراب» هم وزن‌اند.

آ	غا	ز	لطف	ف	خا هش	بُ	کند	د
-	-	U	-	U	-	-	U	-
مع	بو	د	عشق	ق	دل	بر	س	را
ب	ر	ا	ب	ر	س	را	ب	ر

۲۸۴) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عبارات سؤال دو سجع متوازی، دو سجع متوازن و پنج سجع مطرف وجود دارد.

سجع متوازی: ۱) بیاموز، برافروز، ۲) بدانیم، نمایم

سجع متوازن: ۱) بساز، منگر. ۲) خون، دود

سجع مطرف: ۱- بساز، بنواز، ۲- ندانند، نتوانند، ۳- کار، کردار، ۴- افزون، رهنمون، ۵- شاد، خشنود.

۲۸۵) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌هایی هم وزن هستند که تعداد هجا و نظم آنها رعایت شود، پس واژه‌های (آشنا-

دوستی)، (گلزار-تحقیق)، (مراقبت- غزل‌سرا)، (نیاز-دقیق) دوبه‌دو -U-/-U- -U-U/-U-U -U-U/U-U

هم وزن هستند.

۲۸۶) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به هماهنگی هجاهای دو مصراع مورد نظر (تعداد و نظم هجاها) این مدعا ثابت

می‌شود.

ای مره م ری ش درد من دان

- - U - U - UU - -

بن شی ن م صبر پیش گی رم

- - U - U - UU - -

۲۸۷) گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. باید توجه داشت که به تعداد هجاهای موجود در هر واژه، مصوت (کوتاه یا بلند) داریم و بالعکس، رهمیایی چهار هجا دارد و چهار مصوت (سه بلند-یک کوتاه) آدمیت چهار هجا دارد و چهار مصوت (دو بلند-دو کوتاه). ناورد دو هجا دارد و دو مصوت (یک بلند-یک کوتاه). سیلاب دو هجا دارد و دو مصوت (یک بلند-یک کوتاه).

۲۸۸) گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. دو واژه یا دو مصراع، در صورتی هم وزن هستند که تعداد و ترتیب هجاهان آنها یکی باشد، البته باید در نظر داشت که هجای کشیده معادل یک هجای بلند و یک هجای کوتاه است.

۲۸۹) گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۲۹۰) گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. سجع سه نوع است: ۱) سجع مطرف = اشتراک در واج‌های پایانی. ۲) سجع متوازن = اشتراک در وزن. ۳) سجع متوازی = اشتراک در واج‌های پایان + اشتراک در وزن. با توجه به انواع سجع در عبارات فوق، واژه‌های جان و زندان در بیت گزینه‌ی ۱ سجع مطرف است و در سایر ابیات، متوازی است. گزینه‌ی ۲: نوا، صبا = متوازی گزینه‌ی ۳: آر، کار = متوازی گزینه‌ی ۴: دردم، کردم = متوازی

۲۹۱) گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۲۹۲) گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

سجع مطرف: اشتراک در واج‌های پایانی است ← نثار و گرفتار

سجع متوازن: اشتراک در وزن ← بهار (- U) و خزان (- U)

سجع متوازی: اشتراک در وزن + اشتراک در واج‌های پایانی ← مزدور و مسرور / جهان و نهان

۲۹۳) گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «فروید آید» و «نماید» تنها در حرف پایانی یکسان‌اند ولی در تعداد حروف متفاوت‌اند (سجع مطرف).

علت نادرستی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌ی (۲)، بین «زاینده و پاینده» سجع متوازی / در گزینه‌ی (۳)، بین «قربت و نعمت» سجع متوازی / در گزینه‌ی (۴)، بین «عمر و مال» سجع متوازن دیده می‌شود.

۲۹۴) گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌های «نگیرد» و «نپذیرد» سجع مطرف آفریده‌اند. این واژه‌ها با این که در واج‌های آخر یکسان‌اند، ولی هم‌وزن نیستند، در حالی که ارزش موسیقایی «سجع متوازی» از همه‌ی انواع سجع بیشتر است.

۲۹۵) گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۲۹۶) گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. تقطیع هجایی این مصراع:

هـ	رَا	دَ	مِی	کِی	نَ	ظَر	بَا	یِ	کِی	نَ	دَا	رَ	دُ	دَل
-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-

* هجای کشیده‌ای در این مصراع دیده نمی‌شود.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها: در مصراع گزینه‌ی ۱: «خلق» و «نیک» و «بخت» هجای کشیده‌اند. / در گزینه‌ی ۲: «خویش» هجای کشیده است. / در گزینه‌ی ۴: «پاک» هجای کشیده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (۲۹۷)

در بیت گزینه‌ی نخست: روان (جاری)، روان (روح) ⇐ جناس تام (قافیه دارد و ردیف ندارد).
 در بیت گزینه‌ی دوم: نیست باد (باد و هوا نیست)، نیست باد (نابود شود) ⇐ جناس تام (دوقافیه‌ای)
 در بیت گزینه‌ی چهارم: بتافت (سرپیچاند)، بتافت (سوزاند) ⇐ جناس تام (قافیه دارد و ردیف ندارد).

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر سجع‌ها در یک جمله یا یک مصراع در کنار هم به کار روند «تضمین المزدوج» نامیده می‌شود. مانند: (جفایی، قفایی)، (عاشق صادق)، (گوش هوش نیوش)، (رفیق شفیق) که گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ را در برمی‌گیرد. (۲۹۸)

گزینه ۲ «وزن» (۰/۲۵) (۲۹۹)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در سجع متوازن دو کلمه فقط هم‌وزنند (باطل و ضایع). (۳۰۰)

www.akoedu.ir